

Додаток І. Лист про наміри

Пані Крісталіні Георгієвій
Директорці-розпорядниці
Міжнародного валютного фонду
Вашингтон, Округ Колумбія, 20431
США

_____ червня 2025 року

15192/0/2-25 від 19.06.2025

Шановна пані Георгієва!

1. Незаконне і не виправдане повномасштабне вторгнення росії в нашу країну, яке вже триває четвертий рік, продовжує спричиняти величезні людські, соціальні та економічні втрати. Ми разом з нашими союзниками націлені на досягнення тривалого і справедливого миру, який забезпечить нашу безпеку, остаточно покладе край російській війні і дасть можливість нашому народу почати повернення до нормального життя. На жаль, атаки все ще продовжуються, що призводить до тяжких наслідків: великої кількості жертв серед цивільного населення, понад чверть населення була змушена покинути свої домівки, а пошкодження інфраструктури є значними і продовжують зростати, що має серйозні довгострокові наслідки для нашого населення. Згідно із «Швидкою оцінкою завданої шкоди та потреб на відновлення» (*Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA-4)*), завершеною у лютому, прямі та задокументовані збитки оцінюються у 176 мільярдів доларів США, а потреби на відбудову та модернізацію впродовж наступного десятиріччя оцінюються на рівні 524 мільярди доларів США; ці потреби зростають з кожним днем, поки триває війна. Попри ці труднощі наш народ продовжує демонструвати мужність, рішучість і стійкість у той час, як макроекономічну, фінансову та зовнішню стабільність було збережено завдяки вмілій політиці та тривалій масштабній зовнішній підтримці.

2. Наші високі і стабільні результати виконання програми, фінансованої в рамках Механізму розширеного фінансування (EFF), чітко продемонстрували нашу здатність впроваджувати здорову економічну політику, незважаючи на такі складні обставини. Однак ми продовжуємо стикатися з великими ризиками в умовах надзвичайно високої невизначеності через війну. Саме тому наша програма, що підтримується МВФ, разом із безпрецедентними офіційними фінансовими запевненнями, забезпечує критично важливий фінансовий пакет у розмірі 152,9 мільярдів доларів США на період дії програми. У зв'язку з цим ми особливо вдячні нашим партнерам за кредитну ініціативу для України «Надзвичайне прискорення надходжень» (Extraordinary Revenue Acceleration Loan Initiative - ERA) на суму 50 мільярдів доларів США і зобов'язуємося розумно та прозоро управляти виплатами для фінансування наших критично важливих видатків.

3. Метою нашої програми за підтримки МВФ залишається відновлення фіскальної та боргової стійкості на майбутню перспективу, а також середньострокової життєздатності. Вона також спрямована на сприяння тривалому зростанню в контексті післявоєнної відбудови та

нашої мети – членства в ЄС, до якого ми зробили вирішальний крок з початком переговорів про вступ 25 червня 2024 року. Наша програма за підтримки МВФ покликана вирішити проблеми платіжного балансу та відновити середньострокову зовнішню життєздатність як за базового, так і за несприятливого сценарію. Ми залишаємося відданими проведенню амбітних реформ та реалізації рішучої політики з метою підтримання макроекономічної стабільності та досягнення кращих економічних результатів, навіть в умовах продовження війни. В оновленій редакції Меморандуму про економічну та фінансову політику (МЕФП), що додається, детально викладено економічну програму, яку ми будемо реалізовувати за підтримки МВФ та наших міжнародних партнерів.

4. З огляду на надзвичайно високу невизначеність, нашими цілями в рамках програми залишаються, по-перше, збереження макроекономічної та фінансової стабільності в умовах триваючої війни, з одночасною підготовкою підґрунтя для потужного післявоєнного відновлення. Ми залишаємося зосередженими на відновленні стабільності та проведенні ремонтних робіт на об'єктах життєво важливої інфраструктури, зокрема, в енергетичному секторі, який постраждав від неодноразових атак. Незважаючи на незаконну війну росії, ми продовжуємо впроваджувати широкомасштабні структурні реформи, що охоплюють державні фінанси, фінансовий сектор, монетарну та валютно-курсову політику, урядування, боротьбу з корупцією та енергетичний сектор. Очікується, що ці зусилля закладуть основу для забезпечення надійних перспектив після завершення війни, коли ми будемо поглиблювати наші структурні реформи та впроваджувати додаткові реформи макроекономічної політики. Це допоможе відновити середньострокову зовнішню життєздатність, підтримати відбудову, сприяти потужному довгостроковому зростанню та прискорити наш прогрес на шляху до вступу в ЄС. Ми також з оптимізмом сприймаємо нещодавно домовленість між нами та США про укладання угоди про економічне партнерство, якою передбачено заснування Інвестиційного фонду відбудови, що сприятиме подальшому зміцненню наших зв'язків, принесе користь обом країнам та забезпечить фінансування критично важливих проєктів розвитку, які сприятимуть зростанню, і все це в рамках виконання наших міжнародних зобов'язань та відповідно до наших планів щодо вступу в ЄС.

5. Для цього Восьмого перегляду в рамках Програми EFF ми виконали всі кількісні критерії ефективності (ККЕ), як ті, що були встановлені на кінець березня 2025 року, так і ті, що діють на постійній основі; ми також досягнули всіх індикативних цілей (ІЦ). Ми просимо внести зміни до ККЕ нижньої межі первинного сальдо касових видатків сектору загальнодержавного управління, не пов'язаних з обороною, з метою перекалібрування корегувальника, що стосується щорічних перерахунків прибутку НБУ до бюджету, щоб врахувати додаткове перерахування у травні 2025 року. Крім того, ми просимо змінити мінімальний рівень ЧМР на кінець вересня 2025, щоб створити буфери на тлі підвищених короткострокових ризиків.

6. Ми продовжуємо прагнути до впровадження ключових заходів політики та структурних реформ в рамках програми, як зазначено в Таблиці 2 МЕФП. З цією метою ми виконали такі структурні маяки: (i) подання до Верховної Ради законодавчих змін щодо запровадження вимог податкової звітності для операторів цифрових платформ до кінця квітня; та (ii) публікація

результатів зовнішнього аудиту ефективності діяльності Національного антикорупційного бюро України за участю трьох незалежних експертів з міжнародним досвідом. Нарешті, в якості попереднього заходу для цього перегляду ми подамо до КМУ план реформування Державної митної служби (ДМС). Ми також пропонуємо перенести строк виконання чотирьох структурних маяків: (i) щодо призначення постійного керівника ДМС з кінця червня на кінець грудня 2025 року, оскільки для завершення процесу відбору потрібно більше часу; та (ii) щодо публікації зовнішньої оцінки НКРЕКП Секретаріатом Енергетичного Співтовариства з кінця жовтня до кінця грудня 2025 року для узгодження з графіком ухвалення закону про НКРЕКП; (iii) щодо вжиття НБУ заходів для зниження зростаючого ризику критичних третіх сторін банків, небанківських фінансових установ та постачальників платіжних послуг з кінця вересня 2025 року до кінця червня 2026 року; (iv) щодо завершення перевірки НКЦПФР на відповідність вимогам щодо репутації та професійної придатності з кінця червня 2025 року до кінця серпня 2025 року.

7. Ми продовжуємо впроваджувати широкомасштабні реформи, і як демонстрацію відданості виконанню цього зобов'язання ми пропонуємо чотири додаткові структурні маяки: (i) затвердження СІР оновленого Єдиного проєктного портфеля до кінця серпня 2025 року; (ii) підготовка НБУ та НКЦПФР пріоритетної дорожньої карти реформ інфраструктури фінансового ринку в консультаціях з МФО та іншими зацікавленими сторонами до кінця жовтня 2025 року; (iii) імплементація європейських та міжнародних стандартів оцінювання до кінця грудня 2025 року; та (iv) підготовка НКЦПФР для подання до Верховної Ради законодавчих пропозицій щодо приведення законодавства про сек'юритизацію та облігації з покриттям у відповідність до міжнародних стандартів до кінця березня 2026 року.

8. Наші міжнародні партнери запевнили нас у своїй подальшій підтримці, щоб допомогти забезпечити відновлення боргової стійкості та фінансування програми у повному обсязі. У рамках наших зусиль з відновлення боргової стійкості, у березні 2023 року ми оголосили про намір провести роботу щодо нашого зовнішнього державного боргу відповідно до параметрів Програми. Після успішного завершення обміну непогашених облігацій уряду та Укравтодору у серпні 2024 року, ми досягаємо прогресу щодо інших елементів стратегії реструктуризації боргу. У разі погіршення макроекономічних та боргових перспектив ми також зобов'язуємося вжити подальших заходів щодо врегулювання зовнішнього комерційного боргу, необхідних для відновлення боргової стійкості відповідно до програмних параметрів. Очікується, що такий перегляд відбудеться після того, як надзвичайно висока невизначеність знизиться, або найпізніше — під час передостаннього перегляду програми. У світлі спільних обговорень, які ми проводимо з нашими кредиторами ми просимо завершити перегляд фінансових гарантій.

9. Враховуючи наше успішне виконання програмних цілей на кінець березня 2025 року, виконання структурних маяків, а також наші тверді політичні зобов'язання на майбутній період, ми просимо завершити Восьмий перегляд і виділити кошти в сумі 373,53 млн СПЗ (18,6% квоти), які будуть спрямовані на підтримку бюджету. Ми також просимо перенести закупівлі за програмою на пізніші етапи у 2025 році для кращого узгодження їх з потребами нашого платіжного балансу. Меморандум про взаєморозуміння укладений між Національним

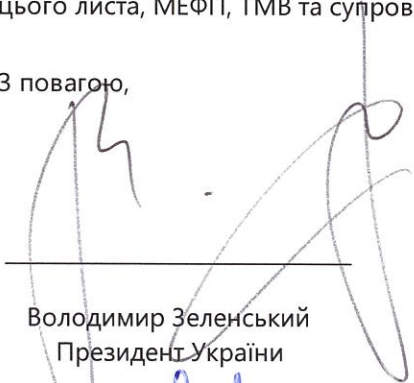
банком України (НБУ) та Міністерством фінансів України (Мінфін) регулює механізм обслуговування зобов'язань Уряду перед МВФ з боку НБУ від імені Мінфіну.

10. На наше переконання, заходи політики, викладені в МЕФП, що додається, є адекватними для досягнення цілей Програми, як за базового сценарію, так і в разі несприятливого сценарію. Беручи до уваги, що ці сценарії характеризуються надзвичайно високим рівнем невизначеності, ми налаштовані продовжувати адаптувати нашу політику до зміни умов. Згідно з політикою МВФ щодо проведення консультацій, ми консультуватимемося з МВФ щодо вживання таких заходів, а також перед тим, як вносити будь-які зміни до заходів політики, передбачених МЕФП. Ми будемо утримуватися від будь-яких заходів політики, які не відповідають цілям програми та нашим зобов'язанням, викладеним у МЕФП.

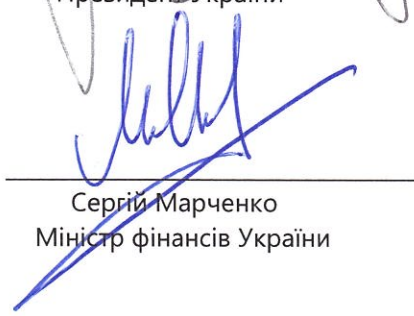
11. Ми продовжимо надавати співробітникам МВФ дані та інформацію, необхідні для моніторингу виконання програми, в тому числі шляхом дотримання вимог щодо надання даних, описаних у Технічному меморандумі про взаєморозуміння (ТМВ), що додається.

12. Відповідно до нашого прагнення до прозорості, ми погоджуємося на публікацію МВФ цього листа, МЕФП, ТМВ та супровідних документів Ради Виконавчих директорів.

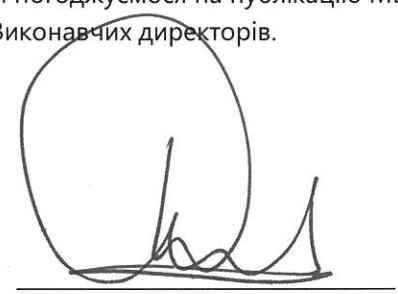
З повагою,

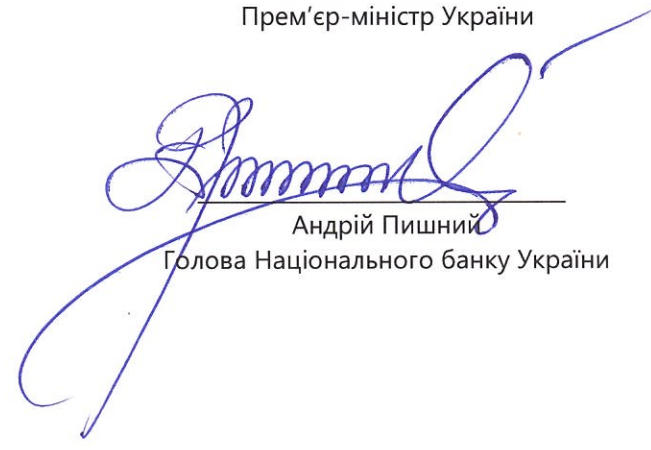
Володимир Зеленський
Президент України

Сергій Марченко
Міністр фінансів України

Денис Шмигаль
Прем'єр-міністр України

Андрій Пишний
Голова Національного банку України

Додаток І. Меморандум про економічну та фінансову політику

І. Передумови, останні економічні події та прогнози

Контекст

1. Неспровоковане, незаконне і невинуватене вторгнення росії в нашу країну, яке вже триває четвертий рік, продовжує спричиняти величезні людські, соціальні та економічні втрати. Ми готові працювати для досягнення тривалого і справедливого миру, який забезпечить нашу безпеку, покладе край російській війні і дасть можливість населенню почати повернення до нормального життя. На жаль, допоки таких домовленостей не досягнуто, кількість жертв серед цивільного населення продовжує зростати, близько чверті усього населення було змушене покинути свої домівки, в той час як ракетні удари та удари дронами продовжуються по всій країні, зокрема руйнівні атаки на нашу цивільну та енергетичну інфраструктуру. Незважаючи на всі руйнування, страждання та виклики, наш народ продовжує демонструвати надзвичайні мужність і стійкість, а макроекономічну, фінансову та зовнішню стабільність вдалося зберегти. Тим не менш, ми продовжуємо стикатися з серйозними проблемами: дефіцит бюджету залишається дуже значним, що викликає великі потреби у зовнішньому та внутрішньому фінансуванні, а необхідність захисту основних функцій держави в умовах жорстких фінансових обмежень змушує нас іти на складні політичні компроміси.

2. Програма в рамках Механізму розширеного фінансування (Extended Fund Facility - EFF) забезпечує надійний якір для нашої економічної політики, і ми продовжуємо демонструвати високі показники в рамках цієї програми. Механізм допоміг мобілізувати пакет зовнішнього фінансування від наших міжнародних партнерів, загальний обсяг якого становить 152,9 млрд доларів США на період дії програми (2023Q2–27Q1). У ці надскладні часи зазначена програма створила можливість підвищити передбачуваність нашого макроекономічного управління, а також залишається ключовим якорем для нашої нинішньої економічної політики та підготовки до відновлення та повоєнної відбудови. Ми і надалі зобов'язуємося дотримуватись визначених програмою цілей, і підтвердженням цьому є наше впевнене впровадження макроекономічних та структурних реформ, продемонстроване дотепер. Регулярні надходження зовнішнього фінансування підкреслюють відданість наших міжнародних партнерів нашій стабільності, реформам та відновленню.

3. Незважаючи на війну, що триває, ми залишаємося відданими здоровій політиці, яка підтримує макроекономічну та фінансову стабільність. Наші зовнішні партнери також надали запевнення, що будуть доступні належні ресурси, які допоможуть профінансувати наш бюджет і задовольнити наші все ще значні потреби у зовнішньому фінансуванні. У зв'язку з цим ми особливо вдячні ЄС та нашим двостороннім партнерам із Групи семи за фінансування в розмірі 50 млрд доларів США, забезпеченого в рамках кредитної ініціативи для України

«Надзвичайне прискорення надходжень» (ERA), виділення якого допомагає задовольнити наші значні потреби у фінансуванні на умовах, що відповідають меті програми з відновлення боргової стійкості.

4. Офіційний початок переговорів про вступ України до ЄС минулого року став історичною віхою, яка закладає основу для нашого євроінтеграційного шляху та сприяє зміцненню перспектив стабільності та довгострокового зростання. Реформи, спрямовані на вступ до ЄС, зміцнюють нашу економіку та інституції, оскільки вони є вкрай важливими для створення умов для збільшення інвестицій та зростання в майбутньому. Наш статус як країни - кандидата на вступ до ЄС передбачає, що вибір регуляторного режиму, визначеного законодавством ЄС, окреслить рамки нашого процесу відновлення та відбудови. Поступова інтеграція до внутрішнього європейського ринку має збільшити обсяги торгівлі та стимулювати передачу технологій в українську економіку, сприяючи відновленню. У 2024–2027 роках План України та інструмент Ukraine Facility загальним обсягом 50 млрд євро разом із фінансуванням ERA забезпечать критично важливу підтримку потреб нашого бюджету, зусиль з відновлення, відбудови та модернізації на нашому шляху до членства в ЄС.

5. Ми вітаємо ратифікацію у травні Верховною Радою нашої Угоди зі США про економічне партнерство щодо створення Інвестиційного фонду відбудови. Фонд принесе користь обома країнам і дозволить фінансувати критичні проєкти у сфері видобутку природних ресурсів, а також сприятиме інноваціям, технологічному розвитку та відновленню. Крім того, угода відповідає українському законодавству, міжнародним зобов'язанням та курсу України на вступ до ЄС.

Економічний прогноз

6. Очікується, що зростання економіки сповільниться у 2025 році через стримуючі фактори, пов'язані з триваючою війною росії.

- Очікується, що після зростання на рівні 2,9% у 2024 році ВВП зростатиме на рівні від 2 до 3%, у 2025 році, що відображає, з одного боку, подальшу стабілізацію енергетичної ситуації, більший врожай та м'яку фіскальну політику, а з іншого – дію несприятливих факторів, зокрема пов'язаних з обмеженнями ринку праці та зменшенням видобутку газу через пошкодження інфраструктури.
- Інфляція зросла у відповідності із очікуваннями, сягнувши 15,1 % р/р у квітні через тривалий тиск з боку цін на продукти харчування, енергоносії та робочу силу, а також перенесення наслідків девальвації. Однак, очікується, що інфляція уповільниться до 9 відсотків до кінця 2025 року завдяки стрімкому уповільненню продовольчої та цінової інфляції внаслідок більшого врожаю, стабільнішої енергетичної ситуації та вичерпання несприятливих ефектів бази порівняння разом із достатньою за жорсткістю реакцією монетарної політики.

- У 2024 році дефіцит поточного рахунку без урахування грантів сягнув 25 млрд доларів США (зрісши з 21,3 млрд доларів США у 2023 році), і, очікується, що у 2025 році він і надалі розширюватиметься до 38,6 млрд доларів США переважно через зростання потреби в імпорті. Прогнозується, що за підтримки виділенням більшої частини фінансування ERA на початку його періоду, валові міжнародні резерви сягнуть 53,4 млрд доларів США на кінець року, або 125,5% за показником АРА.
- Після знецінення по відношенню до долара США на 2,1 відсотка протягом IV кварталу 2024 року, в тому числі через фінансовий імпульс та сезонні фактори гривня зміцнилася з початку року до травня на 1,2 відсотка завдяки зростанню пропозиції іноземної валюти та стабілізації чистого попиту на іноземну валюту. За той самий період гривня знецінилася на 7,2% по відношенню до євро. Обсяги валютних інтервенцій зменшилися з кінця 2024 року, але залишаються значними для покриття структурного валютного дефіциту приватного сектора (водночас опосередковано покриваючи структурний надлишок валюти державного сектора). Спрод між офіційним та готівковим курсами залишався невеликим.
- Зростання кредитування продовжує відновлюватися, чому сприяють покращення ділової активності, інструменти кредитних гарантій зі стрімким зростанням кредитування домогосподарств та мікро-, малих і середніх підприємств з низького рівня у 2024 році. Роль державної підтримки у кредитуванні бізнесу (програма 5-7-9) знизилася, в той час як в іпотечному кредитуванні продовжує домінувати програма субсидій (єОселя). Загальний обсяг непрацюючих кредитів продовжує зменшуватися, тоді як рівень дефолтів за кредитами знижується у напрямі до довоєнного рівня. Банківська система залишається прибутковою та високоліквідною на фоні все ще стрімкого зростання депозитів.

7. Економіка може відновитися швидше, особливо якщо справедлива та тривала мирна угода забезпечить швидке і стійке поліпшення безпеки. Навіть на ранніх етапах мирних домовленостей економічні показники можуть перевершити очікування, якщо дозволять умови безпеки, а ключові «вузькі місця» швидше зникнуть завдяки постійному поверненню мігрантів, поліпшенню енергетичної ситуації, покращенню настроїв, зменшенню проблем з постачанням, пов'язаних з війною, та більш стабільному доступу до морських портів та інших шляхів постачання. Крім того, наші зусилля щодо критично важливих проєктів з відновлення та ремонту також сприятимуть як більш потужному зростанню, так потужнішому і швидшому прогресу в запланованому реформуванні енергетичного сектору. У середньостроковій перспективі наше економічне зростання може бути прискорене завдяки рішучому впровадженню структурних реформ, у тому числі в контексті інтеграції до ЄС, значним інвестиціям для просування відбудови та економічної трансформації, включаючи за рахунок притоку приватних інвестицій у макрокритичні сектори або підтримки з боку офіційних партнерів з розвитку, та/або ще швидшому поверненню мігрантів.

8. Незважаючи на стійке зростання економіки, залишаються ризики недовиконання прогнозу на тлі надзвичайно високої невизначеності. Безпечові ризики можуть зберігатися довше, ніж очікується, що чинитиме тривалий тиск на нашу фінансову та зовнішню позицію та створить додаткові потреби у фінансуванні. Триваліша або інтенсивніша війна також негативно

вплине на настрої компаній та домогосподарств, а також на курсові та інфляційні очікування, перешкоджатиме поверненню мігрантів, поглибить диспропорції на ринку праці, затримає приватні інвестиції, і все це уповільнюватиме зростання. Можуть суттєво перериватися експортні транзитні маршрути, може бути завдано додаткової масштабної шкоди енергетичній інфраструктурі, або можуть повторитися перебої в ланцюгах поставок, що вплине на виробничі витрати та прибутковість підприємств; може також існувати стійка потреба в пріоритетному імпорті. Мирне врегулювання без надійних гарантій безпеки та/або достатніх фінансових ресурсів для відновлення та оборони може призвести до негативних економічних і соціальних наслідків. Хоча короткострокові ризики щодо зовнішнього фінансування зменшилися, переважно через те, що тривають виплати в рамках ініціативи ERA, дефіцит або затримки фінансування можуть повторитися, посилюючи фінансові обмеження та вимагаючи складних компромісів у політиці. Більше того, у разі матеріалізації таких ризиків може бути важко мобілізувати додаткове внутрішнє фінансування.

II. Макроекономічна та структурна політика на 2025–2027 роки

А. Огляд

9. Кінцевою метою нашої економічної програми, яка підтримується МВФ, є відновлення фіскальної та боргової стійкості, підтримка зовнішньої та фінансової стабільності, й відновлення середньострокової зовнішньої життєздатності. Це є основою для сприяння довгостроковому зростанню в контексті післявоєнної відбудови та нашого шляху до вступу в ЄС. Наша економічна програма як і раніше зосереджена на двоетапному підході, який передбачає як збереження стабільності, так і одночасне просування пріоритетних структурних реформ з одночасним плануванням розширення та поглиблення реформ після завершення війни.

- Наразі нашу увагу зосереджено на підтримці макроекономічної, зовнішньої та фінансової стабільності, щоб зміцнити потенціал України на її шляху до перемоги. Наша програма передбачає заходи політики, спрямовані на забезпечення надійного виконання бюджету у 2025 році, що узгоджується з міцним середньостроковим бюджетним плануванням, зокрема нашою Бюджетною декларацією на 2026-2028 роки, яке визначатиме бюджетно-податкову політику та оцінку фінансових розривів. Керована гнучкість обмінного курсу посилює стійкість української економіки та валютного ринку, сприяє кращій адаптації до внутрішніх та зовнішніх шоків, а також зменшує ризики накопичення валютних дисбалансів. Цикл пом'якшення монетарної політики у 2023-2024 роках дозволив знизити вартість запозичень для уряду та приватного сектору, а рішуча реакція нашої монетарної політики на нещодавній інфляційний тиск допомогла стабілізувати інфляційні очікування. Незважаючи на війну, ми також впроваджуємо цілеспрямовані структурні заходи, які охоплюють державні фінанси, фінансовий сектор, монетарну та валютно-курсову політику, корпоративне управління державних підприємств, боротьбу з корупцією та енергетичний

сектор, з метою підготовки підґрунтя для післявоєнного зростання в Україні. Важливо, що соціальні видатки є захищеними, наскільки це можливо.

- Незважаючи на війну, що триває, ми впевнені, що програма EFF забезпечує належну основу для досягнення наших цілей щодо відновлення зовнішньої життєздатності до 2027 року. Маючи значний досвід роботи в рамках програми EFF, продемонстровану відданість впровадженню політичних реформ та постійну підтримку з боку зацікавлених сторін в українському суспільстві та міжнародних партнерів, ми здатні протистояти новим викликам в міру їхньої появи.
- Ми продовжимо спиратися на вже досягнутий суттєвий прогрес і там, де це доцільно, змістимо фокус на більш масштабні структурні реформи, спрямовані на закріплення макроекономічної стабільності та посилену відбудову, щоб сприяти економічному зростанню і, таким чином, допомогти відновленню зовнішньої життєздатності в середньостроковій перспективі. Коли дозволять умови, ми повернемося до довоєнних засад політики. Швидкий прогрес на шляху до вступу до ЄС буде головним орієнтиром нашої політики; ми взяли на себе зобов'язання здійснити широкий спектр заходів на підтримку цього в рамках Інструменту ЄС для України та звіту про розширення ЄС.

10. Ми визнаємо аналіз, проведений експертами МВФ щодо оновленого песимістичного сценарію, і зобов'язуємося швидко вжити всіх необхідних заходів для забезпечення успіху програми та стабільної економіки.

- З початку повномасштабного вторгнення росії в Україну ми неодноразово рішуче вживали заходів для реагування на потрясіння в міру їх матеріалізації, ретельно балансує між необхідністю швидкого та ефективного реагування та соціальними міркуваннями. Спираючись на цей досвід, ми рішуче відреагуємо у разі потенційного негативного сценарію, з метою забезпечення ефективного функціонування державних установ, вживаючи необхідних заходів для збереження економічної та фінансової стабільності та підтримки стійкості боргу на перспективній основі. За умов реалізації оновленого песимістичного сценарію, як визначено в аналізі експертів МВФ, ми готові вжити додаткових дієвих фіскальних заходів, включаючи визначення додаткових заходів податкової політики, які можна ефективно та швидко впровадити або заходів у сфері видатків, що ґрунтуються на підвищенні ефективності. Зокрема, ми будемо керуватися Національною стратегією доходів (НСД), наріжним каменем наших зусиль, спрямованих на посилення мобілізації доходів. Паралельно ми також визначимо додаткові обсяги внутрішнього фінансування, необхідного для забезпечення швидкого закриття фінансових розривів, не ставлячи під загрозу економічну та фінансову стабільність або боргову стійкість. Ми також готові використовувати наші золотовалютні резерви, скоригувати нашу монетарну політику та провести перекалібрування заходів валютного контролю для збереження макрофінансової стабільності в разі потреби. Це дуже складні балансує дії, і ми вітаємо той факт, що наші партнери готові надати додаткові фінансові ресурси, достатні для закриття фінансових розривів і збереження боргової стійкості за умов реалізації

негативного сценарію; ми маємо рішучий намір виконати свою частину зобов'язань для забезпечення розподілу тягара коригування.

- Ми однаковою мірою зосереджені на визначенні заходів політики, які допоможуть досягти високих і стійких темпів зростання, в тому числі за допомогою сценаріїв зростання, які мотивують пріоритети реформ, спрямованих на вступ до ЄС. Наше середньо- та довгострокове зростання в повоєнний період буде вирішальною мірою залежати від каталізації високих і стійких рівнів інвестицій, підтримки притоку мігрантів, відновлення людського капіталу та створення сприятливого бізнес-середовища, яке могло б сприяти зростанню сукупної факторної продуктивності (СФП) та допомогти Україні наблизитися до європейських рівнів доходів. У цьому плані вирішальний вплив могло б мати створення ефективних рамкових механізмів для післявоєнної відбудови, які б дозволили нам поглинути значні офіційні ресурси, а також каталізувати приватний капітал, у тому числі прямі іноземні інвестиції. Реформи, необхідні для досягнення стратегічної мети вступу до ЄС у поєднанні з поступовою інтеграцією до європейського внутрішнього ринку через Угоду про асоціацію та Угоду про поглиблену і всеосяжну зону вільної торгівлі, будуть вкрай важливими компонентами такої стратегії. Реалізація цих широкомасштабних політик та реформ вимагатиме від нас непохитної відданості протягом тривалого періоду.

В. Бюджетно-податкова політика

11. Незважаючи на триваючі шоки війни, ми успішно досягнули всіх фінансових цілей програми на кінець березня:

- Податкові надходження загалом склали 614 млрд грн, перевищивши мінімальний рівень, що складає 485 млрд грн (**Кількісний критерій ефективності**).
- Ми ретельно виконували бюджет у першому кварталі, забезпечивши первинне сальдо касових видатків сектору загальнодержавного управління, не пов'язаних з обороною, без урахування грантів, у розмірі 381,4 млрд грн (за обмінним курсом програми), що перевищує із запасом мінімальний рівень, що складає 254,8 млрд грн (**Кількісний критерій ефективності**).
- Пов'язаний показник касового сальдо сектору загальнодержавного управління без урахування грантів становив -239,2 млрд грн, що перевищує нижню межу, встановлену на рівні -410,5 млрд грн (**Індикативний цільовий показник**).
- Обсяг виданих державних гарантій склав 7,8 млрд грн (за обмінним курсом програми), що повністю відповідає верхньому граничному рівню у 62,9 млрд грн (**Кількісний критерій ефективності**).
- Прострочена кредиторська заборгованість (внутрішня заборгованість) складала 1,4 млрд грн на кінець березня, що нижче верхнього граничного рівня у 1,8 млрд грн (**Індикативний цільовий показник**).

- Видатки на соціальну сферу склали 164,9 млрд грн, що узгоджується з мінімальним рівнем, який складає 132 млрд грн і відображає наші зусилля із забезпечення належного захисту вразливим групам нашого населення.

12. У 2025 році ризики видатків матеріалізувались у результаті триваючої війни росії, і виникла потреба у прийнятті змін до Державного бюджету на 2025 рік. Проект змін до бюджету був поданий до Кабінету Міністрів і, як очікується, незабаром буде зареєстрований у Парламенті. З цим бюджетом ми очікуємо, що загальний дефіцит без урахування грантів бюджетної підтримки становитиме 1 960 мільярдів гривень (22,1 відсотки ВВП). Хоча наші оборонні потреби є вищими, ніж очікувалося раніше, ми знайшли можливість компенсувати ці витрати за рахунок заощаджень, де це можливо, щоб зменшити вплив на дефіцит. Переваги нещодавно запроваджених податкових заходів та перевиконання показників як податкових, так і неподаткових надходжень також допомогли стримати зростання нашого дефіциту.

13. Виплати в рамках ініціативи Групи семи ERA розпочалися, і ми управлятимемо цими потоками обачно і прозоро для цілей фінансування дефіцитів протягом періоду, що залишився до завершення програми. Ми продовжимо вживати необхідних заходів для забезпечення того, щоб очікувані виплати в рамках ERA 2025 року в розмірі 35,9 млрд доларів США були використані відповідно до фіскальних траєкторій програми. З цією метою ми виділимо частину цих виплат як попереднє фінансування дефіциту бюджету на решту періоду дії програми. Ми також збережемо частину цих ресурсів як достатній буфер на випадок несприятливого розвитку подій. Для виконання цього зобов'язання ми будемо:

- Спиратися на відповідні правила щодо перевиконання доходів та статті Бюджетного кодексу, що стосуються лімітів попереднього фінансування. Статті Бюджетного кодексу, що стосуються лімітів видатків, допоможуть нам уникнути видаткових ризиків при виконанні бюджету 2025 року відповідно до програмних параметрів.
- Переглядати категорії видатків лише після консультацій з фахівцями МВФ та після визначення нових джерел фінансування або компенсуючих фіскальних заходів. Ми продовжуємо бути готовими підвищити податки, якщо бюджетні шоки матеріалізуються, і розглядаємо підвищення основної ставки ПДВ як найефективніший варіант мобілізації ресурсів у таких непередбачуваних обставинах.
- Адмініструвати ці потоки як бюджетну підтримку і забезпечимо, щоб фінансування: (i) прозоро включалося до бюджету; (ii) враховувалося в нашій казначейській звітності; (iii) виплачувалося на єдиний казначейський рахунок; і (iv) не спрямовувалося до будь-якого спеціального фонду без попереднього узгодження з країною-донором.

14. Бюджетна декларація на 2026-2028 роки починає визначати наші стратегічні пріоритети на найближчий післявоєнний період. Перед її поданням до Верховної Ради до 30 червня 2025 року ми провели консультації з фахівцями МВФ, щоб забезпечити відповідність Декларації програмі і, таким чином, виконати **Структурний маяк на кінець червня.**

- У 2026 році:* Ми очікуємо, що загальний дефіцит без врахування грантів становитиме 10,4 відсотка від ВВП згідно з припущеннями, що лежать в основі базового макропрогнозу. Статті видатків відображають наші пріоритети щодо розподілу ресурсів на обороноздатність, ініціативи з відбудови та соціальний захист. Що стосується доходів, то відповідно до наших зобов'язань щодо мобілізації внутрішніх доходів, ми забезпечимо, щоб наступного року податкові надходження по відношенню до ВВП були щонайменше такими ж високими, як і у 2025 році, в якому, за нашими прогнозами, вони становитимуть 37,3 відсотка ВВП. Для досягнення цієї мети бюджетна декларація передбачає податкові заходи на рівні приблизно 0,5 відсотка ВВП, що значною мірою відображає статті, які вже заплановані до впровадження в рамках НСД (¶21-22). Законодавчі акти, спрямовані на реалізацію цих заходів, вже зареєстровані в парламенті, і ми будемо домагатися якнайшвидшого ухвалення та введення в дію цих законів, щоб вони набули чинності вже на початку наступного року. Кроки, які ми робимо для посилення податкового адміністрування та дотримання податкового законодавства (наприклад, наша робота з управління комплаєнс-ризиками та вдосконалення методів стягнення податкового боргу), також сприятимуть досягненню належних податкових надходжень наступного року (¶25). У разі необхідності подальших заходів, ми зосередимося на більш якісних та постійних заходах, уникаючи при цьому неоптимальних політик, таких як відновлення оподаткування «надприбутків» банків.
- Протягом 2027-2028 років:* Ми очікуємо, що дефіцит зменшуватиметься у міру подальшої нормалізації видатків, хоча окремі потреби, зокрема на оборону та соціальну сферу, залишатимуться стабільно вищими, ніж у довоєнний період. Відповідно до цілі нашої програми щодо відновлення середньострокової фіскальної стійкості, це вимагатиме подальших зусиль для мобілізації достатніх внутрішніх доходів у ці роки для покриття цих видатків. З цією метою ми працюємо над визначенням якісних та постійних заходів, достатніх для забезпечення траєкторії зростання податкових надходжень, передбаченої програмою. Заходи, які ми визначили в нашій НСД (¶23), включаючи реформи в частині оподаткування вуглецевих викидів, доходів фізичних осіб та спрощеного оподаткування, а також процес вступу до ЄС, стануть важливою відправною точкою. Ми очікуємо, що їх буде включено до бюджетної декларації наступного року, оскільки з'явиться більше конкретики щодо обсягу та термінів проведення реформ. З цією метою в червні Європейський Союз розпочне перегляд відповідності чинного податкового законодавства України директивам ЄС, і результати цього перегляду стануть основою для наступних кроків нашої робочої програми в цій сфері. Ми також визначимо, чи потрібні коригування в частині податків.

15. Ми визнаємо, що необхідно відновити фіскальну та боргову стійкість, і що це вимагатиме заходів для досягнення первинного профіциту на рівні ½-1½ відсотка ВВП у середньостроковій перспективі невдовзі після закінчення війни з росією. Ми залишаємося відданими проведенню цього фіскального коригування, що вимагатиме постійних зусиль для забезпечення податкових надходжень, достатніх для задоволення повоєнних потреб у видатках (включаючи відновлення та відбудову і нові повоєнні соціальні

пріоритети), а також зменшення залежності від зовнішнього фінансування, відповідно до стратегічних цілей НСД. Ми також плануємо переглянути доцільність норм видатків, таких як обов'язкові мінімальні витрати для певних секторів (наразі призупинені через воєнний стан), які зменшують гнучкість бюджету та обмежують зусилля з переорієнтації пріоритетів.

16. З кожним днем, поки триває війна росії, вже й так приголомшливі потреби у відновленні зростають. 25 лютого 2025 року, було опубліковано четвертий звіт «Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення» (RDNA-4), що охоплює лютий 2022 року - грудень 2024 року. Згідно з оцінками, наведеними у цьому звіті, прямі задокументовані збитки сягають 176 мільярдів доларів США, а загальні потреби на відбудову та модернізацію - 524 млрд доларів США. Збитки та потреби лише зростають щодня допоки війна росії триває. Вирішення найнагальніших потреб, сконцентрованих у житловому, енергетичному, транспортному, торговельному та промисловому секторах, буде життєво важливим для надання основних державних послуг, відновлення виробничого потенціалу економіки та забезпечення належного соціального захисту. Ремонт і відновлення у цих секторах також сприятиме поверненню біженців та поселенню ВПО. У відповідності до законодавства та нещодавніх реформ у сфері управління державними фінансами, ми будемо стежити за тим, щоб усі інвестиційні проєкти були пріоритетними та відібраними в рамках створеної системи управління публічними інвестиціями (УПІ), вписувалися в рамки середньострокового бюджетного планування (СБП) та узгоджувалися з поверненням до фіскальної та боргової стійкості. З цією метою ми також ретельно оцінюватимемо структуру фінансування і шукатимемо фінансування на дуже пільгових умовах. Ми також намагатимемося реформувати інфраструктуру фінансового ринку з метою мобілізації приватного фінансування для відновлення та реконструкції (див. 160-61).

С. Стратегія фінансування

17. Наша стратегія фінансування і далі зосереджена на забезпеченні своєчасного та передбачуваного зовнішнього фінансування які, з огляду на необхідність відновлення боргової стійкості, мають надаватися на дуже пільгових умовах. Війна та пов'язані з нею витрати передбачають великий дефіцит фінансування, який становить 152,9 млрд доларів США за базовий період дії програми. Ми продовжуємо тісно співпрацювати з нашими донорами та визначили джерела для забезпечення цієї потреби у фінансуванні:

- *Ми залишаємося дуже вдячні за суттєву підтримку бюджету з боку наших донорів: З початку повномасштабної війни ми отримали бюджетну підтримку від міжнародних партнерів на загальну суму приблизно 133 млрд доларів США. З початку дії програми ми отримали 91 млрд доларів США, з яких 15,9 млрд доларів США було виплачено впродовж періоду з січня до 15 травня 2025 року. До кінця року ми очікуємо отримати ще 36,4 млрд доларів США.*

- *Ми маємо тверді фінансові зобов'язання на наступні 12 місяців нашої програми за підтримки МВФ:* Ми отримали гарантії фінансування на суму 42,4 мільярда доларів США (без урахування фінансування з боку МВФ) на період з липня 2025 до червня 2026 року. Це фінансування включає внески багатосторонніх установ та офіційних двосторонніх донорів, а також частину в розмірі 25,2 мільярд доларів США з механізму ERA. Надання підтримки в передбачених обсягах, на передбачених умовах і в передбачені терміни буде життєво важливим для підтримання економічної та фінансової стабільності.
- *Ми маємо хороші перспективи для фінансування решти періоду дії програми:* Ключові партнери запевнили нас у своїй подальшій підтримці й після червня 2026 року, що допоможе гарантувати, що наша програма буде повністю профінансована.

18. Ми визнаємо, що фінансування бюджету та підтримання стабільності вимагатиме за потреби мобілізації ресурсів на ринку ОВДП. Завдяки масштабним зовнішнім виплатам, вже здійсненим цього року, ми скоротили випуск внутрішніх облігацій у першій половині 2025 року, щоб зменшити витрати на обслуговування боргу. Тим не менш, в другій половині року ми плануємо мобілізувати фінансування на ринку внутрішніх державних боргових зобов'язань у відповідності до змін до бюджету та забезпечення повного фінансування програми. Ми продовжуємо тісно взаємодіяти з внутрішнім ринком облігацій для підтримки цього плану. Ми також очікуємо, що бенчмарк-облігації, які банки можуть використовувати для виконання резервних вимог, підтримають ці зусилля: цього року їх було випущено на суму 60 мільярдів гривень. Успішне розміщення внутрішніх боргових цінних паперів у поєднанні зі своєчасним зовнішнім фінансуванням на відповідних пільгових умовах дозволить нам виконати бюджет відповідно до плану, уникнути заборгованості та надалі уникати емісійного фінансування, забезпечуючи при цьому боргову стійкість у відповідності до всіх макроекономічних параметрів програми

19. Ми продовжимо вдосконалювати нашу здатність управляти державним боргом, казначейськими зобов'язаннями та ліквідністю:

- *Середньострокова стратегія управління державним боргом (ССУДБ).* Ми працюємо над оновленням ССУДБ, яке плануємо випустити після вирішення питання з зовнішнім комерційним боргом (в тому числі цінних паперів з прив'язкою до ВВП) і в найкращому випадку до кінця року.
- *Інші заходи з управління боргом.* Ми також зобов'язуємося посилити нашу спроможність з управління боргом, у тому числі шляхом збільшення штату та проведення тренінгів. Ми продовжимо підтримувати розвиток внутрішнього ринку державних боргових зобов'язань, в тому числі за допомогою середньострокових зусиль, спрямованих на підтримку привабливості інструментів, випущених на місцевому ринку, та диверсифікацію кола інвесторів (включаючи шляхом заохочення участі нерезидентів). Крім того, наші зусилля повинні сприяти у середньостроковій перспективі доступу до міжнародних ринків капіталу, що узгоджуватиметься із цілями

забезпечення прийнятності рівня боргу, а відтак дозволить ринку облігацій відігравати активну роль у відбудові.

D. Фіскальні структурні реформи

20. Ми продовжуємо реалізацію нашої програми структурних реформ у фіскальній сфері, спрямованих на підтримку наших цілей розвитку та шляху вступу до ЄС. Ми зосередимося на таких напрямках: (i) залучення надходжень для задоволення потреб у коштах для відбудови та фінансування соціальних видатків, керуючись про цьому метою підвищення ефективності, справедливості і простоти податкової системи, через застосування власної НСД; (ii) покращення наших систем управління публічними інвестиціями та державними фінансами; (iii) реформування та зміцнення пенсійної системи та системи соціального захисту, (iv) посилення фіскальної прозорості та управління фіскальними ризиками; та (v) забезпечення фіскальної стійкості та передбачуваності бюджетної політики шляхом посилення середньострокового бюджетного планування.

Мобілізація надходжень

21. Наші зусилля, спрямовані на збільшення доходів через податкову політику та адміністративні реформи, скеровуються НСД. НСД має на меті створення справедливого та конкурентного податкового середовища, що забезпечуватиме надходження достатні для підтримки наших повоєнних цілей розвитку, забезпечуючи при цьому фіскальну та боргову стійкість. Стратегічні цілі включають збільшення податкових надходжень шляхом закриття існуючих можливостей для ухилення від сплати податків, підвищення рівня комплаєнсу та боротьбу з тіньовою економікою. НСД впроваджується згідно з детальними планами впровадження та конкретними графіками для реформ у царині податкового адміністрування, митниці та податкової політики. Ми продовжимо здійснювати ретельний моніторинг імплементації НСД та звітувати про досягнутий прогрес. Зокрема, ми підготували та опублікували звіт про імплементацію НСД, в якому підбили підсумки прогресу реформ, досягнутого до кінця 2024 року. Надалі для відображення прогресу реформ та забезпечення підзвітності в рамках комплексної, прозорої та уніфікованої системи звітності ми публікуватимемо щороку в березні комплексний звіт про стан справ. Координаційні комітети НСД при Державній митній службі (ДМС) та Державній податковій службі (ДПС) будуть здійснювати нагляд за впровадженням реформ. Ми продовжимо утримуватися від заходів податкової політики та адміністрування, що можуть негативно вплинути на базу податкових надходжень, і утримуватимемося від включення нових категорій платників податків до існуючих пільгових режимів.

22. Заходи податкової політики на найближчу перспективу зосереджені на збільшенні надходжень від акцизів, гармонізації із законодавством ЄС та впорядкуванні податкових пільг. Ми вжили заходів з підвищення ставок акцизів, що є першим кроком до поступового підвищення ставок до мінімальних рівнів ЄС у середньостроковій перспективі. Відповідно до НСД, ми також плануємо більш цілеспрямовано та раціонально надавати

податкові пільги, мінімізувати втрати надходжень до бюджету та уникати порушення принципів справедливості та економічної ефективності. У 2024 році ми затвердили формальну методологію оцінки податкових пільг та керівні принципи, які визначатимуть (i) кількість питань, що стосуються податкових пільг, які підлягають оцінці протягом щорічного циклу, (ii) стандартизований шаблон оцінки та (iii) процес публікації основних результатів оцінки. Ми будемо поетапно впроваджувати цю методологію і поступово застосовувати її до всіх відповідних питань, спочатку до найбільш значущих податкових видатків, що призведе до регулярного циклу оцінювання всіх аспектів протягом кількох років. До кінця вересня 2025 року ми визначимо еталонну податкову систему для усіх основних податків (ППП, ПДВ, ПДФО та акцизного податку). Ми проведемо комплексну оцінку податкових видатків, пов'язаних із цими основними податками, для публікації разом із бюджетною документацією на 2027 рік, а також будемо здійснювати регулярні розрахунки витрат на податкові видатки.

23. Протягом наступних кількох років ми здійснимо важливі реформи податкової політики, керуючись НСД, щоб задовольнити повоєнні потреби. На додаток до впорядкування податкових пільг, ми посилюватимемо мобілізацію доходів шляхом:

- (i) розробки комплексного пакету заходів на післявоєнний період для реформування оподаткування викидів вуглецю; (ii) аналізу та оцінки оподаткування видобувних галузей; та (iii) визначення принципів оподаткування віртуальних активів, узгоджених з правилами ЄС, зокрема що стосується обміну інформацією та ініціатив Глобального форуму ОЕСР. Робота в деяких з цих сфер вже розпочалася і буде підтримуватися за допомогою технічної допомоги з боку Бюджетно-податкового департаменту МВФ та інших партнерів з розвитку.
- У майбутньому, ми розглянемо реформи, спрямовані на те, щоб зробити податкову систему більш справедливою (наприклад, шляхом запровадження більш прогресивного ПДФО). Також ми плануємо провести комплексну реформу системи спрощеного оподаткування (ССО) з метою обмеження сфери застосування та можливостей для зловживань. Реформа системи спрощеного оподаткування буде спрямована на мінімізацію можливостей для середнього та великого бізнесу легально уникати сплати податків або приховувати від оподаткування обсяги реалізації товарів та послуг, у тому числі товарів нелегально ввезених чи вироблених, а також на те, щоб зробити економічно недоцільним використання системи спрощеного оподаткування для переведення правової бази трудових відносин у цивільно-правову площину. Зокрема, щонайпізніше на початку 2027 року ми почнемо впроваджувати заходи, які обмежать можливість повернення суб'єктів господарювання до застосування ССО після переходу на загальну систему оподаткування, переглянемо підходи до визначення та індексації порогових значень для застосування ССО, а також звузимо право на застосування ССО за рахунок виключення певних видів діяльності. Однак, як зазначено у НСД, такі реформи ПДФО та ССО потребують адміністративних реформ, у тому числі щодо захисту конфіденційності податкових даних у системах ДПС, а також перегляду Мінфіном у співпраці з НБУ, та за технічної допомоги МВФ та інших міжнародних партнерів, з урахуванням кращих міжнародних практик та вимог Директив ЄС, зокрема конкретно питання можливого розширення підстав для

позасудового доступу податкових органів до інформації про обсяги коштів, що надходять на банківські рахунки платників податків.

- Ми розробили зміни до законодавства щодо запровадження вимог до звітності операторів цифрових платформ та міжнародного обміну даними відповідно до Директиви Ради ЄС DAC 7 / Типових правил звітності ОЕСР, які дозволять ДПС отримувати від операторів цифрових платформ та міжнародних органів дані про доходи фізичних осіб, які отримують доходи без реєстрації приватного підприємництва чи використання спрощеної системи оподаткування. Це стане ефективним інструментом контролю за своєчасністю, достовірністю та повнотою декларування таких доходів та сприятиме суттєвому розширенню бази оподаткування за рахунок включення до неї фізичних осіб, доходи яких наразі не оподатковуються. Цей захід сприятиме мобілізації доходів та гармонізації податкового законодавства України із законодавством ЄС та стандартами ОЕСР, а також стане першим кроком до реформування системи оподаткування шляхом запровадження ДПС нових цифрових інструментів контролю. Ми подали відповідні законодавчі зміни до Парламенту 30 квітня 2025 року (**структурний маяк, кінець квітня 2025 року, виконано**). Ми прагнемо якнайшвидшого ухвалення цих змін до кінця 2025 року. Для подальшого стимулювання дотримання вимог законопроект передбачає податок на дохід, отриманий через цифрові платформи, на рівні 5 відсотків з обороту. Закон не запроваджує нових звільнень від сплати ПДВ.
- Як передбачено НСД, у 2025 році ми подамо законодавчі зміни до КМУ для впровадження правил боротьби з практиками ухилення від сплати податків, які враховують вимоги Директиви ЄС щодо протидії ухиленню від сплати податків та найкращі міжнародні практики запобігання ухиленню від сплати податків і забезпечують ефективний захист податкової бази від розмивання та виведення прибутку з-під оподаткування.

24. Для успішної реалізації НСД необхідні надійні ІТ-процеси. Мінфін, відповідно до НСД, розробив оновлену ІТ-стратегію для системи управління державними фінансами (СУДФ), яка була затверджена КМУ у травні 2025 року. Основним підходом, викладеним в ІТ-стратегії, є консолідація ІТ-систем суб'єктів системи управління державними фінансами на рівні Мінфіну, забезпечення адміністрування цих ІТ-систем незалежним адміністратором з використанням хмарних технологій. Це передбачає поступовий перехід на новий рівень сервіс-орієнтованих систем, зокрема в ДПС та ДМС, для забезпечення доступності державних послуг в режимі онлайн. Ми зобов'язуємося впроваджувати оновлену ІТ-стратегію у координації з міжнародними партнерами:

- У травні 2025 року ми створили робочу групу, до якої зокрема увійшли представники Мінфіну, ДПС та ДМС. Робоча група розробить операційний план реалізації оновленої ІТ-стратегії для СУДФ, який має бути прийнятий Комітетом з управління ІТ для суб'єктів системи управління державними фінансами до кінця вересня 2025 року (**Структурний маяк, кінець вересня 2025 року**) для реалізації оновленої ІТ-стратегії. Цей операційний план визначатиме послідовність дій з чіткими часовими рамками та чітко визначеними

обов'язками для відповідних підрозділів Мінфіну, ДПС та ДМС. Він буде зосереджений на модернізації та консолідації IT-інфраструктури, в тому числі для ДПС та ДМС.

- Ми вживатимемо заходів для забезпечення конфіденційності та захисту даних в системах ДПС (включаючи інформацію, отриману від платників податків та податкових агентів). Для посилення конфіденційності податкових даних, що зберігаються ДПС, ми розробили концепцію використання податковими органами анонімізованих даних про платників податків (див. розділ 4.2.3 НСД), яку ми збираємося операціоналізувати до кінця 2026 року за умови наявності достатнього фінансування для цієї важливої реформи.

25. Найближчим часом зусилля з реформування Державної податкової служби (ДПС) будуть зосереджені на розбудові довіри громадськості до ДПС та розробці сучасних практик управління комплаєнс-ризиками:

- Ми опублікували результати опитування платників податків у 2024 році і, відповідно до найкращої міжнародної практики, зобов'язуємося публікувати нове опитування платників податків раз на два роки.
- Ми продовжуємо працювати над покращенням адміністрування акцизного податку, в тому числі на тютюнові вироби. З цією метою, як це передбачено в НСД, Міністерство цифрової трансформації розробляє у співпраці з ДПС та Мінфіном систему маркування та відстеження і рухається за графіком для введення її в дію до 1 січня 2026 року.
- Для вдосконалення нашого ризик-орієнтованого підходу до податкового адміністрування, ми розробили методологічний документ для впровадження системи управління податковими ризиками. Ми прийняли план покращення комплаєнсу (Загальний план покращення комплаєнсу) як комплексний документ, що охоплюватиме виявлення, оціночний аналіз та мінімізацію ризиків за основними видами податкових ризиків. Ми запустили пілотний проєкт системи управління комплаєнс-ризиками, який розрахований на два роки (закінчується у липні 2026 року). На основі уроків, винесених з цього пілотного проєкту на цей момент, ми підготуємо та подамо до КМУ звіт про результати пілотного проєкту та необхідні пропозиції щодо законодавчих змін до вересня 2026 року.
- Ми завершуємо розробку IT-бази для програми електронного аудиту, яка автоматично перевірятиме відповідність податкових декларацій іншим даним. Ми забезпечимо повноцінну роботу програми електронного аудиту до кінця 2025 року. Раніше цього року ми також впровадили IT-рішення для SAF-T UA (електронний формат подання даних) для великих платників податків.
- Ми також працюємо над: (i) реструктуризацією організаційної структури ДПС з принципом функціонально організованого податкового адміністрування та підтримки сучасних практик управління комплаєнс-ризиками за функціональним принципом; та (ii) підвищенням ефективності обміну інформації з іноземними компетентними органами.

- Ми визначили IT-рішення для більш ефективного стягнення простроченої податкової заборгованості, яка підлягає стягненню та є безспірною (або щодо якої було вичерпано можливості процедури апеляційного оскарження). Наразі ми працюємо над впровадженням цього рішення з метою введення його в експлуатацію до кінця 2025 року.

26. Ми оперативно продовжимо реформи митниці, включаючи призначення нового постійного керівника, а також вжиття конкретних кроків для зменшення корупційних ризиків та посилення спроможності боротися з шахрайством. При реформуванні ДМС ми спиратимемося на: (i) НСД; (ii) План реформування Державної митної служби України на 2024-2030 роки (наказ Державної митної служби України № 686); (iii) Довгостроковий національний стратегічний план цифрового розвитку, цифрової трансформації та цифровізації Державної митної служби України та її територіальних органів (наказ Міністерства фінансів України № 63); та (iv) зміни до Митного кодексу, прийняті у 2024 році (Закон України № 3977-IX).

27. Ми призначили Урядового уповноваженого з питань митної реформи, який разом з Мінфіном розробить план дій з чіткими часовими рамками для забезпечення ефективної імплементації цих реформ:

- Проєкт плану буде подано на розгляд КМУ до 17 червня 2025 року (попередній захід). КМУ завершить роботу над планом до середини липня після консультацій з фахівцями МВФ.
- Для того щоб забезпечити ДМС необхідними інструментами для ефективної боротьби з контрабандою, план визначатиме необхідні інвестиції в IT-інфраструктуру, включаючи сучасне обладнання для сканування (відповідно до пункту 5.2.5 НСД). Ми підготуємо відповідні державні інвестиційні проєкти згідно з методологією УПІ та відповідно до встановлених процедур оцінки. Ми прагнемо забезпечити фінансову підтримку цих проєктів з боку наших міжнародних партнерів до кінця серпня 2025 року.
- Ми також залишаємося відданими імплементації змін до Митного кодексу, що набули чинності у 2024 році, включаючи ключові реформи в управлінні. Однак для завершення призначення нового керівника митниці знадобиться більше часу (**Структурний маяк, кінець червня 2025 року, пропонується перенести на кінець грудня 2025 року**). Щоб вкластися в ці терміни, ми плануємо офіційно призначити відбіркову комісію не пізніше кінця серпня 2025 року. Ми також встановимо ключові показники ефективності (КПЕ) для керівника митниці (до кінця листопада 2025 року). Ці КПЕ збалансують ефективність збору доходів з іншими цілями, такими як сприяння торгівлі, належне врядування та прогрес реформ. Мінфін продовжить здійснювати нагляд за відбором, оцінкою ефективності діяльності на основі ключових показників ефективності та настановами щодо політики керівника ДМС, забезпечуючи прозорість та підзвітність, за одночасного збереження операційної незалежності ДМС. Будь-які вакансії керівників регіональних митних служб будуть заповнюватись якомога швидше.
- Ми забезпечимо, щоб Мінфін продовжував здійснювати ефективне керівництво та нагляд за реформами, пов'язаними з митницею, і щоб Мінфін затверджував будь-які пропозиції

перед поданням їх на розгляд КМУ. Це допоможе підтримувати послідовний, фінансово відповідальний і добре скоординований порядок денний реформ. Ми також беремо на себе зобов'язання підвищувати ефективність шляхом поступової та вибіркової централізації та стандартизації таких функцій, як управління персоналом, бухгалтерський облік та судові спори, у всій митній службі України з метою підвищення ефективності, продуктивності та дотримання вимог законодавства.

28. Тим часом продовжуються інші реформи ДМС:

- Після ухвалення у 2024 році законодавства про криміналізацію митного шахрайства та контрабанди у великих розмірах, ми також ухвалили законодавство щодо модернізації системи адміністративної відповідальності за порушення митних правил.
- Ми також активізували зусилля з удосконалення управління комплаєнс-ризиками, в тому числі за допомогою автоматичної системи управління ризиками та значного розширення програми авторизованих економічних операторів (АЕО) з одного учасника наприкінці 2023 року до 93 у травні 2025 року. Ми забезпечимо постійне збільшення кількості учасників програми, докладаючи всіх зусиль для збереження її цілісності. Ми запровадили методологію вибіркової перевірки, щоб встановити базовий показник комплаєнс-ризiku та підтвердити обґрунтованість існуючих критеріїв ризику.
- У грудні 2024 року ДМС завершила опитування щодо сприйняття рівня доброчесності на митниці, яке ми зобов'язуємося проводити раз на два роки та використовувати цю інформацію для формування майбутньої антикорупційної політики. Більше того, ми працюємо над: (i) реформуванням політики управління персоналом та політики оплати праці; (ii) покращенням оперативного управління митницею з Центрального офісу служби, включаючи розвиток центрів експертизи для різних функціональних завдань, та (iii) перенесенням підтвердження / перевірки митної документації з пунктів перетину кордону до управлінь всередині території країни.

29. Бюро економічної безпеки України (БЕБ). БЕБ зосередиться на тяжких економічних та фінансових злочинах та зміцнить свій аналітичний потенціал, щоб ефективно запобігати таким злочинам, використовуючи ризик-орієнтований підхід (що доповнюється зусиллями, спрямованими на забезпечення спроможності ДПС та ДМС протидіяти порушенням у податковій та митній сферах). Закон про БЕБ, ухвалений у червні 2024 року, встановив надійні механізми роботи конкурсної комісії з відбору кандидатів на посаду керівника БЕБ, надаючи право вирішального голосу незалежним експертам з міжнародним досвідом. Незалежні експерти також відіграватимуть важливу роль у процесі атестації існуючого персоналу для оцінки його доброчесності та професійної компетенції, а також у роботі кадрових комісій при відборі нового персоналу. У жовтні 2024 року було затверджено склад комісії з відбору нового керівника БЕБ і ми залишаємося націленими на якнайшвидше завершення процесу відбору та призначення нового керівника БЕБ незважаючи на затримки (**структурний маяк, кінець липня 2025 року**). Новий керівник БЕБ затвердить процедури атестації та сформує атестаційну комісію протягом трьох місяців з дати призначення керівника БЕБ. Атестація керівників

підрозділів та територіальних управлінь і їхніх заступників буде пріоритетною задачею. Ми будемо використовувати механізм протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (ПВК/ФТ) для підтримки зусиль з виявлення ухилення від сплати податків та контрабанди товарів у великих обсягах за допомогою інструментів фінансової розвідки, у координації з відповідними органами.

Посилення середньострокового бюджетного планування

30. Ми продовжимо вдосконалювати планування видатків та СБП згідно із планом дій 2024 року щодо посилення СБП. У 2025 році наша увага зосереджена на практичному застосуванні результатів діагностичного обстеження, вдосконаленні базових оцінок та розрахунку вартості нових політик. Це передбачає узгодження між Мінсоцполітики та Мінфіном підходів до визначення середньострокових показників фондів соціального та пенсійного страхування. Спираючись на досвід практичного застосування та за технічної допомоги Бюджетно-податкового департаменту МВФ до кінця жовтня 2025 року ми визначимо наступні кроки для подальшого вдосконалення базових оцінок витрат та розрахунку вартості нових політик, щоб забезпечити їх використання всіма ключовими розпорядниками бюджетних коштів. Ми забезпечимо, щоб реформи, пов'язані з управлінням державними фінансами, включаючи реформи УПІ, були добре узгоджені з СБП (139). Завдяки цим реформам ми зміцнимо свою здатність керувати фіскальною політикою, ефективніше розподіляти обмежені державні ресурси і надалі приводити нашу бюджетну систему у відповідність до вимог ЄС.

Пенсії та соціальні видатки

31. Ми робимо кроки для зменшення фіскальних ризиків, що виникають через складність пенсійної системи. Наша пенсійна реформа, проведена до Covid, вирішила питання стійкості, пов'язані зі старінням населення, але не вирішила проблеми складності пенсійної системи. Нечіткість формулювань у законодавстві призвела до численних судових справ з несприятливими для бюджету наслідками. Щоб досягти більшої правової визначеності та уникнути додаткового тиску на пенсійні видатки, спричиненого правовою невизначеністю, ми подали до Верховної Ради:

- зміни до законодавства, що забезпечать негайне набрання чинності частиною 5 статті 61 Закону 3354-20;
- новий законодавчий акт (законопроект 12278), що заборонятиме будь-які зміни до пенсійної системи через не пов'язані з нею закони (тобто, поза межами пенсійного законодавства).

Ми також зосередимося на консолідації положень пенсійного законодавства для заміни різних галузевих законодавчих актів, які регулюють пенсійні права, і зробимо всі необхідні кроки для упорядкування видатків на виплати за ретроспективними судовими рішеннями та перерахованих пенсій за рішеннями судів.

32. Ми готуємо зміни до пенсійної системи та механізмів підтримки вразливих верств населення:

- **Пенсії.** Протягом декількох наступних років за підтримки Світового банку ми плануємо працювати над комплексними концептуальними засадами для вдосконалення та спрощення пенсійної системи. Також ми працюватимемо над запровадженням єдиних умов призначення страхових пенсій. Ми розглядаємо можливість запровадження другого рівня пенсійної системи, коли для цього з'являться відповідні умови. Будь-які запропоновані законодавчі зміни, що збільшують пенсійні видатки, повинні супроводжуватися середньостроковим аналізом фінансової та боргової стійкості, а також чітким визначенням необхідних для цього джерел фінансування у змінах до бюджету Пенсійного фонду України. Ми будемо утримуватися від: (i) запровадження нових спеціальних пенсій або пільг; (ii) прийняття будь-якого нового законодавства, яке призведе до виникнення додаткових умовних зобов'язань, пов'язаних з пенсійним забезпеченням, не забезпечених фінансовими ресурсами; та (iii) прийняття змін, які будуть призводити до зменшення законодавчо визначеного пенсійного віку. У найближчій перспективі ми вживатимемо заходів щодо обмеження розміру додаткових виплат окремим категоріям пенсіонерів понад накопичувальну частину їхньої пенсії. Ми також запропонуємо уніфікований підхід до щорічного підвищення всіх пенсій, призначених у пенсійній системі, виключно через механізм індексації. Зокрема, ми подамо до Верховної Ради законопроект про припинення практики прив'язки щорічного підвищення деяких спеціальних пенсій до зростання заробітної плати. Крім того, ми покращимо адресність та запобігатимемо зловживанню певними надбавками до пенсій шляхом уточнення критеріїв отримання права на них.
- **Виплати у зв'язку з інвалідністю.** Ми запровадимо нові підходи до підтримки людей з вадами здоров'я, в тому числі людей з інвалідністю. Для забезпечення комплексної та більш адресної підтримки ми подали законодавчий акт (законопроект № 12209), спрямований на (i) сприяння реабілітації та інтеграції людей з вадами здоров'я на ринку праці та (ii) кращий захист тих, хто не може працювати, від бідності.
- **Механізми підтримки вразливих категорій населення.** Ми працюємо над подальшим посиленням адресності та перевірки доходів при наданні пільг вразливим верствам населення. За підтримки Світового банку, в тому числі через програмну позику, ми працюємо над законопроектами щодо консолідації різних видів соціальних виплат. Зокрема, ми вивчаємо можливості інтеграції різних програм соціальної допомоги в єдиний уніфікований пакет на основі індивідуальних потреб незалежно від статусу отримувача (наприклад, ВПО або не-ВПО). У цьому контексті ми також підвищили поріг доходу для отримання права на участь у програмі гарантованого мінімального доходу.

Фіскальна прозорість та ризики

33. Заходи з підвищення фіскальної прозорості та зменшення фіскальних ризиків залишаються важливими. Зокрема:

- Для посилення зв'язку між оцінкою фіскальних ризиків та передбачуваністю державних видатків, за технічної допомоги Бюджетно-податкового департаменту МВФ, ми оновимо методологічні рекомендації (за участі Мінекономіки та інших профільних міністерств у відповідних сферах відповідальності) для оцінки фіскальних ризиків у ключових сферах видатків та умовних зобов'язань, включаючи публічні інвестиції (зокрема ДПП), гарантії, місцеві органи влади та державні підприємства до кінця 2026 року. Завдяки більш тісній інтеграції цих оцінок на ранніх етапах бюджетного циклу, аналіз фіскальних ризиків може сприяти прийняттю більш обґрунтованих бюджетних та фіскальних рішень.
- Ми значно покращили аналіз фіскальних ризиків та звітність і залишаємося відданими подальшому вдосконаленню. За технічної допомоги Бюджетно-податкового департаменту МВФ ми покращимо звітність щодо фіскальних ризиків, наприклад, шляхом включення до неї прогнозів фіскальних змінних (дефіцит, борг) за певних шокових сценаріїв, починаючи з Бюджетної декларації на 2027-2029 роки та ЗФР, а також покращимо звітність щодо фіскальних ризиків ДПП у ЗФР.
- Наразі ми розробляємо новий закон про ДПП. Ми забезпечимо, щоб остаточна версія закону передбачала адекватний розподіл ризиків між державним і приватним партнерами, забезпечувала інтеграцію з системою публічних інвестицій та посилювала роль Мінфіну як контролера. Ми проведемо консультації з міжнародними партнерами перед тим, як завершити роботу над законом.
- Ми посилюємо спроможність управління фіскальними ризиками публічних інвестицій і створили підрозділ у складі Департаменту управління фіскальними ризиками Мінфіну. Цей підрозділ доповнюватиме оцінку проєктних ризиків, що проводиться галузевим підрозділом УПІ, Мінекономіки та Мінінфраструктури.
- Ми будемо впроваджувати функцію фінансового нагляду та управління фіскальними ризиками ДП Мінфіну в систему управління ДП та узгоджуємо її з підзаконними актами. Ми поступово вдосконалюватимемо ідентифікацію, аналіз та звітність щодо зобов'язань державного сектору та квазіфіскальної діяльності.
- Мінфін продовжить розробку плати за гарантії, що базується на оцінці ризиків, та підготує зміни до діючої постанови. Ми співпрацюємо з незалежною командою дослідників з Державного податкового університету та Київського національного економічного університету, щоб розробити базову модель оцінки ризиків. Ми очікуємо, що система ризик-орієнтованих комісій буде завершена до кінця 2025 року.
- Ми визнаємо, що визначення цільового призначення доходів, у тому числі через спеціальні фонди, тягне за собою серйозні ризики для прозорості та підвищує складність, що може мати непередбачувані наслідки для бюджетного планування та виконання бюджету. З цією метою ми будемо уникати будь-яких змін до Бюджетного кодексу, які призведуть до додаткового визначення цільового призначення надходжень, в тому числі

шляхом створення нових спеціальних фондів та/або передачі існуючих доходів загального фонду до новостворених спеціальних фондів.

34. Ми зміцнюємо механізм обмеження довгострокових боргових вразливостей органів місцевого самоврядування. Ми забезпечимо боргову стійкість на місцевому рівні шляхом удосконалення нормативно-правової бази, підвищуючи рівень фіскальної виваженості органів місцевого самоврядування, забезпечуючи безпечний рівень боргу та збалансованість місцевих бюджетів. З цією метою ми докладатимемо зусиль для посилення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування залучати кредитні ресурси для реалізації стратегічних цілей розвитку територіальних громад та управляти місцевим та гарантованим боргом.

35. Мінфін залишається відповідальним за нагляд за Фондом розвитку підприємництва (ФРП). Ми продовжуватимемо дотримуватися узгодженого механізму координації між Мінфіном та Мінекономіки. У той час як Мінекономіки збереже свою роль у визначенні пріоритетних секторів для підтримки МСП та моделюванні всіх необхідних змін, розвитку програми «5-7-9» та відповідних фінансових інструментів, Мінфін продовжуватиме здійснювати контроль та моніторинг витрат в рамках програми. Асигнування на програму «5-7-9» у державному бюджеті будуть відповідати параметрам програми та бюджетним обмеженням. Ми також забезпечимо, щоб програма «5-7-9» залишалася виключно в межах ФРП, не допускаючи її делегування іншим установам (або відтворення ними), за винятком випадків коли це дозволено рішенням уряду після попередніх консультацій з фахівцями МВФ.

36. Реформування програми «5-7-9» супроводжується заходами з посилення ефективності та сталості ФРП відповідно до Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва (Розпорядження Кабінету Міністрів України № 821). Мінфін у співпраці з міжнародними партнерами замовив проведення незалежної оцінки ФРП (яка має бути завершена до червня 2025 року) та його програм підтримки з метою вдосконалення їх операційного дизайну для ефективного обслуговування лише тих МСП, які стикаються з суттєвими бар'єрами у фінансуванні, а також інформування щодо майбутньої ролі ФРП. Для зміцнення управління та фінансової самодостатності ФРП ми ухвалили законодавство, яке прирівнює зобов'язання щодо декларування активів іноземних незалежних членів наглядової ради ФРП до зобов'язань незалежних іноземних членів наглядових рад державних банків, підвищили комісію ФРП з 0,15% до 0,5%, переклали відповідальність за сплату таких комісій з уряду на банки, що беруть участь у програмі 5-7-9, та створили наглядову раду ФРП з більшістю незалежних членів. Крім того, НБУ офіційно оцінив прийнятність гарантій, наданих ФРП як забезпечення, для розрахунку пруденційних резервів та його коефіцієнтів ліквідності (Додаток 6 до Постанови НБУ № 351), після консультацій з МФО. НБУ повідомив Мінфін, Мінекономіки та ФРП свою позицію щодо ключових передумов для включення гарантій ФРП до прийнятного забезпечення. Рекомендації НБУ зосереджені, насамперед, на необхідності зміцнення правової бази ФРП та забезпечення більшої чіткості і надійності його механізмів корпоративного управління та внутрішнього контролю. Для впровадження цих змін Мінфін внесе зміни до

законопроекту №11238 (див. також наступний пункт нижче), проконсультувавшись з НБУ, Мінекономіки та МФО.

37. Щоб обмежити фінансові ризики, будь-які державні кредитні механізми або установи з фінансування розвитку будуть чітко дотримуватися найкращої міжнародної практики. Ми забезпечимо, щоб будь-яке законодавство відповідало найкращій міжнародній практиці за рахунок (i) належного нагляду (в тому числі з боку компетентних органів), (ii) наявності бізнес-моделі, що забезпечує довгострокову фінансову стійкість для зменшення фінансових ризиків, а також передбачає наявність надійних систем управління ризиками та (iii) стандартів корпоративного управління для забезпечення ізолювання від політичного втручання. Запровадження будь-яких нових програм не вплине на існуючі державні програми кредитування та надання грантів, а також на механізм координації з чітко визначеними ролями Мінекономіки та Мінфіну. Перед започаткуванням будь-яких подібних програм ми консультуватимемося з експертами МВФ та іншими міжнародними партнерами. З цією метою до кінця червня 2025 року ми проведемо зовнішню оцінку законопроекту про національну установу розвитку (НУР) та пов'язаного з ним законодавства на предмет відповідності найкращим міжнародним практикам та у консультаціях з МФО, визначивши фінансові наслідки та ризики, а також надавши рекомендації, які мають бути впроваджені до створення інституту фінансування розвитку МСП. Законопроект про НУР буде перейменовано на законопроект про Фонд розвитку підприємництва і його буде присвячено (i) посиленню мандату, управління та контролю ФРП у сфері МСП; (ii) розширенню можливостей ФРП для розбудови потенціалу відповідно до найкращих міжнародних практик та з метою досягнення відповідності до вимог ЄК щодо оцінювання діяльності ФРП; (iii) забезпеченню фінансової стійкості ФРП шляхом ціноутворення на послуги ФРП з урахуванням ризиків; та (iv) подальшому зміцненню інституційної спроможності ФРП.

38. Ми продовжимо підвищувати прозорість управління та витрачання бюджетних коштів і коштів на спеціальних рахунках:

- **Фонд ліквідації наслідків збройної агресії.** Фонд підтримав відновлення зруйнованого та пошкодженого майна на загальну суму 17 млрд грн у 2024 році. У 2025 році Фонд продовжить слугувати своїй меті, як це передбачено статтею 43 Закону про Державний бюджет, а ми продовжимо здійснювати контроль за зобов'язаннями та асигнуваннями разом з Мінфіном, як це передбачено бюджетним законодавством.
- **Спеціальні рахунки.** У квітні 2023 року ми внесли зміни до Бюджетного кодексу, щоб забезпечити прозорість джерел, використання та звітності про кошти на спеціальних рахунках. З середини 2023 року, Мінфін публікує інформацію про джерела та використання коштів на спеціальних рахунках, пожертвованих фізичними та юридичними особами. Ми прагнемо до подальшої прозорості та підзвітності цих рахунків.

Посилення управління публічними інвестиціями

39. Ми впроваджуємо План дій з реалізації Дорожньої карти УПІ на 2024-2028 роки.

Ми вдосконалюємо систему УПІ шляхом посилення за напрямками (i) стратегічного планування відповідно до Концепції національної системи стратегічного планування, яку ми приймемо в червні 2025 року, (ii) інтеграції державних інвестицій у СБП, (iii) процедур підготовки, оцінки, відбору та реалізації проєктів, (iv) інституційної спроможності та (v) моніторингу та оцінки реалізації. Наші реформи УПІ, де провідну роль відіграватиме щорічний процес формування ЄПП, відповідатимуть принципам бюджетної єдності, узгодженості та передбачуваності, а також посилять координацію між Мінфіном, Мінекономіки, Міністерством інфраструктури та іншими профільними міністерствами, які залишаються відповідальними за виконання проєктів. У детальному Плані дій Мінфін визначено основним контролером на всіх етапах управління державними інвестиціями. Зараз виконується перший етап Плану дій, що охоплює 2024-2025 роки:

- Прийнято зміни до Бюджетного кодексу, які (i) інтегрують УПІ у бюджетний процес шляхом включення до бюджету лише оцінених та відібраних проєктів; (ii) визначають ролі в процесі УПІ; (iii) запроваджують середньострокове планування публічних інвестицій, включаючи визначення пріоритетності поточних проєктів; та (iv) передбачають використання єдиної ІТ-платформи.
- Кабінет Міністрів затвердив методологічну базу процесу УПІ, включаючи процедури та критерії для (1) підготовки проєктів, (2) формування єдиного проєктного портфеля, (3) оцінки проєктів, (4) відбору проєктів, (5) визначення джерел та механізмів фінансування, (6) реалізації, моніторингу та оцінки проєктів.
- До кінця червня 2025 року Стратегічна інвестиційна рада (CIP) затвердить Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій, забезпечивши відповідність загального обсягу капітальних видатків на існуючі та нові проєкти відповідним бюджетним пакетам для нових та існуючих проєктів, опублікованим у Бюджетній декларації на 2026-2028 роки.
- До кінця серпня 2025 року CIP затвердить щорічне оновлення ЄПП (**пропонований структурний маяк, кінець серпня 2025 року**). Лише проєкти з ЄПП матимуть право на фінансування з бюджету 2026 року, як передбачено рішенням Міжвідомчої комісії з питань розподілу публічних інвестицій.
- Для покращення розподілу ресурсів ми ухвалимо секторальні стратегії відповідно до нових підходів до управління публічними інвестиціями до кінця грудня 2025 року (**структурний маяк, кінець грудня 2025 року**). Ці стратегії включатимуть ключові пріоритети та індикатори – відповідно до лімітів видатків, узгоджених із загальним обсягом наявних ресурсів для нових проєктів, - які визначатимуть пріоритети сфер публічних інвестицій згідно із Середньостроковим планом пріоритетних інвестицій на 2026 рік та відбір проєктів для оновленого Єдиного проєктного портфеля.

- До кінця 2025 року ми ухвалимо зміни до законодавства для покращення інтеграції УПІ у середньострокове бюджетне планування та управління фінансовими ризиками, що охоплюють: (i) використання та облік багаторічних бюджетних зобов'язань та умовних зобов'язань за державними інвестиційними проєктами; (ii) визначення умовних зобов'язань, які можуть виникнути в результаті ДПП; (iii) управління фінансовими ризиками, пов'язаними з публічними інвестиціями, та їхнє розкриття; та (iv) складання бюджетів на публічні інвестиції на місцевому рівні. Ми підготуємо законодавчі зміни та необхідні плани імплементації до кінця вересня 2025 року і, за необхідності, звернемося за технічною допомогою до Бюджетно-податкового департаменту МВФ.
- Паралельно ми завершимо створення необхідної ІТ-інфраструктури (до кінця 2025 року), впровадивши необхідні трансформації в існуючі ІТ-системи, зокрема DREAM, щоб забезпечити повну відповідність методології УПІ та усунути будь-який конфлікт інтересів в адмініструванні. Ми зробимо кроки для підвищення інституційної спроможності відомств, які беруть участь у процесі УПІ на національному та місцевому рівнях.

Е. Стратегія зовнішнього боргу

40. Наші зусилля з відновлення боргової стійкості на довгострокову перспективу, як і раніше, керуються стратегією, оприлюдненою в березні 2023 року. Обмін єврооблігацій у серпні 2024 року став важливим кроком вперед у цьому процесі. Однак, вирішення питання з рештою зовнішнього комерційного боргу в рамках периметру реструктуризації залишається необхідним для того, щоб допомогти закрити розриви у фінансуванні протягом періоду дії програми, зменшити валові потреби у фінансуванні до керованого рівня, у тому числі після завершення програми, а також вивести державний борг на траєкторію стійкості. Нашою метою залишається відновлення стійкості державного боргу та забезпечення повного фінансування нашої програми, у тому числі за умов реалізації песимістичного сценарію. Крім того, наша стратегія розрахована на формування умов, необхідних для залучення приватного сектору до післявоєнної відбудови України та враховує важливість збереження фінансової стабільності.

41. Спираючись на успішний обмін єврооблігацій, ми досягаємо прогресу в реалізації додаткових компонентів стратегії:

- *Комерційні вимоги крім єврооблігацій:* Ми досягли принципової домовленості з групою інвесторів, які володіють 45% гарантованих державою облігацій Укренерго в периметрі реструктуризації. Ми прагнемо реалізувати ці домовленості влітку. Що стосується ВВП-варантів, то хоча закрита сесія наприкінці квітня завершилася без досягнення домовленості, ми продовжуємо взаємодіяти з власниками варантів, сподіваючись на швидке досягнення домовленості. Ми продовжуємо контактувати з комерційними кредиторами щодо їхніх зовнішніх комерційних кредитів, що були частиною периметру реструктуризації, затвердженого у березні 2023 року. Щоб підтримати ці зусилля, у серпні 2024 року було запроваджено мораторій на державні виплати за усіма цими

інструментами, який продовжує діяти. Ми прагнемо якнайшвидшої імплементації стратегії відповідно до цілей програми щодо боргової стійкості. Ми продовжуємо отримувати допомогу від наших зовнішніх фінансових радників і залишаємося відданими процесу реструктуризації цих вимог, що викликає довіру, згідно із загальною стратегією Програми з прозорими потоками інформації та комунікацією.

- *Офіційний двосторонній борг.* Кредитори Групи кредиторів України (ГКУ) продовжують дотримуватись зобов'язань щодо двоетапного процесу, який передбачає продовження поточного режиму призупинення виплат за борговими зобов'язаннями, а також окремі запевнення у тому, що до фінального перегляду програми за підтримки МВФ буде узгоджена остаточна боргова операція, достатня для того, щоб відновити стійкість державного боргу. Перший етап - продовження поточного режиму призупинення виплат за борговими зобов'язаннями до 2027 року - був офіційно завершений у грудні 2023 року. Ми продовжуємо підтримувати тісний контакт з Групою кредиторів щодо реструктуризації зовнішнього комерційного боргу, щоб переконатися, що їх влаштовує загальна стратегія в міру того, як розвиватиметься ситуація. У майбутньому ми будемо домагатися реструктуризації на порівнянних умовах з іншими офіційними кредиторами, в тому числі за гарантованими кредитами, та остаточної реструктуризації цих вимог.

42. Ми вважаємо, що повна реалізація нашої стратегії дозволить нам досягти цільових показників боргової стійкості за базовим сценарієм програми. Ми

зобов'язуємося проводити подальшу роботу з зовнішніми комерційними вимогами, необхідну для відновлення боргової стійкості, відповідно до параметрів програми. Ми зазначаємо, що надзвичайно високий рівень невизначеності, який зараз існує, означає, що важко визначити майбутній сценарій. Якщо сценарій, що переважатиме під час передостаннього перегляду програми (або коли знизиться надзвичайно високий рівень невизначеності, якщо це станеться раніше), буде гіршим, ніж той, на якому базується поточна реструктуризація, тоді буде необхідне подальше врегулювання зовнішніх комерційних вимог. Це відбуватиметься одночасно із реструктуризацією офіційних двосторонніх вимог. Очікується, що подальше врегулювання відбудеться після того, як знизиться надзвичайно високий рівень невизначеності, або, найпізніше, на час передостаннього перегляду програми. Ми продовжуємо залучати юридичних та фінансових радників для надання допомоги в цьому процесі, а також продовжуємо на регулярній основі ділитися інформацією з кредиторами щодо можливого подальшого врегулювання, в тому числі про потенційний діапазон результатів і можливих часових рамок.

43. Для досягнення нашої цілі забезпечення боргової стійкості ми продовжуватимемо суворо обмежувати видачу гарантій (*Кількісний критерій ефективності*). Буде забезпечено достатній простір для надання гарантій за кредитами міжнародних фінансових організацій (МФО) та іноземних урядів на проекти, у тому числі,

спрямовані на відновлення та відбудову.

Г. Монетарна та валютно-курсова політика

44. **Наша монетарна та валютно-курсова політика спрямована на захист цінової та зовнішньої стабільності, а також забезпечення достатнього рівня міжнародних резервів.**

Керуючись нашою [Стратегією](#) пом'якшення валютних обмежень, переходу до більшої гнучкості обмінного курсу та повернення до інфляційного таргетування та [Основними засадами грошово-кредитної політики \(ОЗГКП\)](#), а також у тісній співпраці з МВФ, ми продовжуємо адаптувати нашу монетарну та валютно-курсову політику до змін макроекономічних умов та перспектив, у тому числі обережно продовжуючи валютну лібералізацію, водночас забезпечуючи відновлення зовнішньої життєздатності, що є ключовою метою нашої програми.

Монетарна політика

45. **Ми збережемо достатньо жорстку монетарну політику для боротьби з інфляцією, закріплення очікувань та підтримки макроекономічної стабільності, керуючись ОЗГКП.**

Після кумулятивного підвищення ставки на 250 б.п. з грудня 2024 року ми вирішили залишити облікову ставку незмінною на рівні 15,5%, зважаючи на перші ознаки послаблення цінового тиску та необхідність збереження виваженості монетарної політики в умовах триваючої невизначеності. Ми плануємо перейти до циклу пом'якшення лише тоді, коли дані, що надходитимуть, будуть чітко і послідовно свідчити про те, що інфляція досягла свого піку і залишається на траєкторії до нашої цілі 5%. Наша позиція має на меті закріпити інфляційні очікування та зберегти привабливість гривневих інструментів, обмеживши таким чином інфляційний та валютний тиск. Протягом наступних кількох місяців інфляційний тиск, спричинений обмеженістю продуктів харчування та енергоносіїв, а також зростанням заробітних плат, за прогнозами, послабиться завдяки стабілізації енергетичної ситуації та більшому врожаю, ніж у 2024 році, а також нашій жорсткій монетарній політиці. У майбутньому ми провадитимемо монетарну політику, виходячи з міркувань повернення інфляції до цілі на горизонті нашої політики до трьох років. НБУ готовий скоригувати свою монетарну політику, якщо баланс ризиків для інфляції та економічного прогнозу суттєво зміниться на прогнозному горизонті, зосереджуючись на послідовному використанні комбінації інструментів відповідно до наших засад:

- *Операційний дизайн.* Ми будемо забезпечувати відповідність операційного дизайну нашої монетарної політики, зокрема його елементів, пов'язаних із параметрами розміщення 3-місячних депозитних сертифікатів та часткою резервних вимог, які дозволяється покривати за рахунок відповідних внутрішніх облігацій, з напрямом нашої монетарної політики, спираючись на ретельний аналіз впливу облікової ставки на процентні ставки банків та фінансові умови загалом. З часом, відповідно до еволюції умов ліквідності, ми можемо розглянути можливість запровадження додаткових інструментів, щоб досягти, серед іншого, збільшення середньої строкowości погашення наших стерилізаційних операцій, враховуючи наслідки для первинного ринку державних облігацій.

- *Гнучке таргетування інфляції.* Ми досягатимемо цілей монетарної політики за допомогою гнучкого режиму інфляційного таргетування, як визначено в ОЗГКП. З метою забезпечення макроекономічної та фінансової стабільності ми запровадили тимчасовий режим гнучкого інфляційного таргетування з керованою гнучкістю обмінного курсу, щоб полегшити адаптацію української економіки до шоків, зберігаючи при цьому контроль над очікуваннями. У цьому контексті ми продовжуємо докладати зусиль для посилення ефективності ОС і просування у напрямі повернення її ролі основного інструменту політики для досягнення інфляційної цілі. Тим часом, основним завданням валютних інтервенцій залишається покриття структурного валютного дефіциту приватного сектора та уникнення надмірної волатильності на валютному ринку, що забезпечує його стабільне функціонування. Уникнення надмірної волатильності обмінного курсу в рамках режиму керованої гнучкості може сприяти подальшому закоренню інфляційних та курсових очікувань, тим самим зберігаючи довіру до гривні, одночасно дозволяючи обмінному курсу виконувати функцію амортизатора шоків, таким чином підтримуючи наше повернення з часом до повноцінного інфляційного таргетування.

Валютно-курсова політика

46. Режим керованої гнучкості обмінного курсу посилив спроможність валютного ринку до самозбалансування і підвищує роль обмінного курсу як амортизатора шоків, зберігаючи при цьому резерви. НБУ продовжує долати пов'язаний з війною структурний дефіцит іноземної валюти в приватному секторі (водночас опосередковано впливаючи на структурний профіцит іноземної валюти в державному секторі), зокрема для пом'якшення надмірної волатильності обмінного курсу – ці дії узгоджуються з нашою Стратегією та ОЗГКП (див. 145). У березні-квітні цього року через сезонні фактори пропозиція іноземної валюти зросла переважно завдяки аграрному сектору, тоді як необоронний компонент попиту на іноземну валюту стабілізувався. Загалом, хоча глибина валютного ринку збільшилася, а частка валютних інтервенцій зменшилася, рівень дефіциту іноземної валюти залишається високим, зважаючи на значні бюджетні видатки. Ми також продовжуємо сприяти функціонуванню готівкового валютного ринку для забезпечення низького та стабільного спреда відповідно до нашої Стратегії. Спред між готівковим курсом продажу валюти та офіційним обмінним курсам упродовж більшої частини поточного року зменшувався і у квітні на тлі сезонного покращення кон'юнктури готівкового сегменту сягнув від'ємних значень, коливаючись на рівні близькому до нуля у першій половині травня. Як передбачено нашою стратегією та на основі оцінки низки попередньо визначених макроекономічних передумов, викладених у ній, ми продовжуватимемо дозволяти достатню гнучкість обмінного курсу, щоб дозволити йому слугувати амортизатором шоків, водночас запобігаючи накопиченню зовнішніх дисбалансів та зберігаючи цінні резервні буфери. Надання можливості обмінному курсу пристосовуватись до внутрішніх та зовнішніх шоків та підтримання його двосторонніх коливань під впливом змін балансу попиту та пропозиції посилить стійкість валютного ринку та української економіки. Ми продовжуємо уважно стежити за ситуацією на валютному ринку та калібрувати нашу політику валютних інтервенцій для забезпечення досягнення цілі програми щодо зовнішньої

стабільності, у тому числі забезпечення відповідності цільовим показникам ЧМР за програмою.

47. Ми налаштовані підтримувати достатній рівень валютних резервів протягом періоду дії програми для забезпечення зовнішньої стабільності. Незважаючи на підвищений чистий попит на іноземну валюту в перші два місяці року, який відображав витрати уряду, ми досягли кількісного критерію ефективності щодо чистих міжнародних резервів, встановленого на кінець березня 2025 року, завдяки обережним валютним інтервенціям. Як відображено в нашому запиті щодо встановлення більш жорсткої цілі ЧМР на кінець вересня 2025 року (*кількісний критерій ефективності*), ми залишаємось відданими забезпеченню належного рівня резервів в умовах підвищених короткострокових ризиків та досягненню визначених показників нижньої межі ЧМР.

48. Ми продовжуємо ретельно коригувати валютні обмеження для підтримки економічного відновлення, зберігаючи при цьому стабільність валютного ринку та враховуючи міркування національної та міжнародної безпеки. Відповідно до нашої Стратегії, лібералізація валютних обмежень і надалі відбуватиметься на основі ретельної оцінки макроекономічних умов та перспектив, забезпечуючи узгодженість із загальним комплексом заходів, спрямованих на покращення інвестиційного середовища, полегшення управління боргом та залучення притоку капіталу. Нещодавно ми запровадили пом'якшувальні заходи, збільшивши ліміти фінансування для іноземних філій та розширивши можливості транскордонних переказів, одночасно запровадивши заходи для обмеження непродуктивного відтоку капіталу, включаючи посилений валютний нагляд та жорсткіші правила щодо розрахунків за імпортом. Для забезпечення дотримання поточних обмежень та обмеження непродуктивного відтоку капіталу ми продовжуватимемо ретельний моніторинг умов на валютному ринку та пов'язаних потоків, у тому числі шляхом: (i) аналізу даних на рівні банків для виявлення та усунення потенційного обходу обмежень; (ii) ретельної оцінки урядом та НБУ, за потреби, існуючих та потенційних нових винятків та продовжень граничних строків розрахунків за імпортом та експортом операціями; (iii) приведення НКЦПФР позабіржових операцій з ОВДП в іноземній валюті у відповідність до тих, що застосовуються до банківських операцій до травня 2025 року, та ретельного моніторингу операцій на рахунках у цінних паперах з метою запобігання впливу капіталу (див. ¶ 60). Ми продовжимо зберігати пильність, продовжуючи реалізацію дорожньої карти валютної лібералізації в рамках нашої Стратегії для забезпечення макроекономічної стабільності.

Незалежність та управління НБУ

49. Ми і надалі прагнемо уникати емісійного фінансування. У випадку несподіваних критичних потреб або затримки зовнішньої допомоги, ми спочатку розглянемо додаткові заходи, такі як надлишкові державні депозити або доступ до ринку боргових інструментів. Емісійне фінансування буде останнім засобом, суворо обмеженим, і керуватиметься рамковими умовами, узгодженими між Мінфіном та НБУ за погодженням з МВФ, і щодо яких у вересні 2024 року була прийнята постанова НБУ. Ми також будемо уникати непрямих форм

емісійного фінансування, зокрема цільового надання ліквідності банкам для придбання державних цінних паперів на первинному ринку. Ми будемо повністю уникати прямого фінансування позабюджетних програм з боку НБУ.

50. Сильний та незалежний НБУ залишається критично важливим для досягнення макроекономічної стабільності та сприятиме остаточному поверненню до повноцінного режиму інфляційного таргетування з плаваючим обмінним курсом. Ми будемо дотримуватися наведених нижче принципів, які зокрема узгоджуються з Оцінкою захисних механізмів 2023 року:

- *Забезпечення фінансової незалежності.* Ми забезпечимо дотримання наших правил утримання прибутку і забезпечимо, щоб розподіл прибутку НБУ до державного бюджету відбувався відповідно до процедур, встановлених Законом про НБУ. Ми зобов'язуємося утриматися від використання прибутку НБУ на цільові видатки і спрямуємо цю категорію доходів до загального фонду Державного бюджету. Нарешті, ми визнаємо, що витрати, пов'язані з проведенням монетарної політики через абсорбування ліквідності (процентні витрати за депозитними сертифікатами НБУ), є необхідними та виправданими для підтримки макроекономічної стабільності відповідно до нашого мандату.
- *Впровадження рекомендацій за результатами оцінки захисних механізмів.* Ми вживаємо заходів для посилення фінансової незалежності НБУ, зокрема його статусу забезпеченого кредитора при врегулюванні банків, і вдосконалення роботи Аудиторського комітету. Ми продовжимо працювати зі співробітниками МВФ над розробкою та ухваленням змін до закону про НБУ з метою посилення колективної придатності Ради НБУ. Ми забезпечимо заповнення вакантних посад у Раді НБУ до кінця липня 2025 року для підтримки її операційної ефективності.
- *Згортання спеціальних заходів, вжитих для підтримки цінової та зовнішньої стабільності у воєнний час.* Невідкладні виклики воєнного часу вимагали від НБУ застосування нестандартних заходів для підтримки макроекономічної стабільності. Ми будемо прагнути до того, щоб такі заходи були цілеспрямованими, щодо них здійснювалась чітка комунікація, і вони мали чіткі часові рамки. Наприклад, у міру розвитку ситуації з ліквідністю, ми коригуватимемо засади нашої монетарної політики, щоб краще узгодити їх з економічними умовами, включаючи оцінку переваг повернення до системи коридору. Коли дозволять умови, ми зобов'язуємося поступово відмовитися від заходів воєнного часу. Це зміцнить наш інструментарій монетарної політики, збереже довіру до НБУ та його незалежність, і тим самим підтримає наш перехід до повноцінного режиму інфляційного таргетування з плаваючим обмінним курсом. Крім того, відповідно до нашої дорожньої карти валютної лібералізації, передбаченої Стратегією НБУ, та по мірі того, як дозволятимуть умови після скасування воєнного стану, ми будемо поступово скасовувати валютні обмеження, запроваджені Постановою №18. Такий підхід дозволить підтримати відновлення економіки, одночасно забезпечуючи зовнішню стабільність. Відповідно, будь-які необхідні законодавчі зміни будуть розроблені для подання на розгляд Верховної Ради

з очікуванням їх ухвалення до кінця року в тому числі щодо Закону «Про валюту» та Закону «Про НБУ».

51. У рамках наших зусиль, спрямованих на досягнення нашої стратегічної мети – вступу до ЄС, ми продовжимо вдосконалювати концептуальні засади та зміст фінансової звітності НБУ. Ми прагнемо забезпечити достовірне та своєчасне подання інформації з урахуванням мети та унікальних особливостей діяльності центрального банку. За підтримки технічної допомоги від МВФ та інших партнерів ми вивчимо досвід європейських національних центральних банків, нормативно-правову базу бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Європейській системі центральних банків (ЄСЦБ), а також оцінимо готовність НБУ до переходу на фінансову звітність за стандартами ЄСЦБ.

Г. Фінансовий сектор

52. Наші широкомасштабні надзвичайні заходи дозволили зберегти фінансову стабільність. Ми продовжуємо уважно стежити за розвитком подій у фінансовому секторі та за потреби будемо вносити необхідні корективи у політику. Незважаючи на вплив війни, більшість банківських відділень продовжують працювати, послуги онлайн-банкінгу повністю доступні для всіх клієнтів, які мають доступ до Інтернету, система безготівкових платежів функціонує у нормальному режимі, і більшість банків мають надійний рівень ліквідності. Наприкінці 2022 року для забезпечення безперервності функціонування банківської системи ми запровадили «Power Banking». Зараз мережа налічує понад 2 400 відділень, що становить близько 55% усіх банківських відділень, які спроможні надавати банківські послуги клієнтам навіть під час тривалих відключень електроенергії. В умовах воєнного стану було відкликано ліцензії у восьми малих банків (близько 4 відсотків чистих активів системи) та націоналізовано один банк (також близько 4 відсотків чистих активів системи). Крім того, у травні ми оновили Стратегію розвитку фінансового сектору та Стратегію розвитку кредитування, які сприятимуть посиленню євроінтеграційних зусиль та створенню основи для післявоєнного відновлення шляхом розвитку інфраструктури фінансового ринку та ринків капіталу, а також розширенню фінансової інклюзії.

53. Визнаючи важливість обґрунтованого підходу до нагляду, НБУ продовжує проводити детальне діагностичне обстеження банків. Це має вирішальне значення для забезпечення виваженої та послідовної оцінки активів банків, що є основою для здійснення 'тріажу' (сортування активів) та визначення способів остаточного очищення балансу.

- До кінця грудня 2025 року НБУ завершить проведення оцінки стійкості, яка включає оцінку якості активів, до якої буде залучено зовнішніх аудиторів, та стрес-тестування за базовим та несприятливим сценаріями. Результати оцінки стануть підґрунтям для розроблення графіка усунення прогалин у регуляторних вимогах до капіталу, які ще залишаються, та гармонізації регуляції з нормами ЄС.

- НБУ здійснив оцінку основних фінансових і операційних ризиків фінансової стабільності за різних несприятливих умов у консультаціях з фахівцями МВФ, та відповідно оновив систему моніторингу та реагування НБУ на випадок надзвичайних ситуацій (**структурний маяк, кінець жовтня 2024 року**). Ми будемо продовжувати стежити за ситуацією і відповідно коригувати плани на випадок непередбачуваних обставин.
- У відповідності до Технічного завдання, прийнятого НБУ у січні 2023 року, ми: (i) відразу після стабілізації ситуації завершимо незалежну оцінку якості активів (AQR); та (ii) проведемо подальшу оцінку життєздатності банків. Нині діюча заборона на розподіл банківського капіталу залишатиметься чинною до того часу, поки незалежні висновки оцінки якості активів (AQR) не будуть повністю відображені в регуляторних нормативах банків та фінансовій звітності, і до банків не будуть застосовуватися подальші фіскальні заходи, що розмивають буфери капіталу. Тим часом регуляторна діяльність НБУ ґрунтуватиметься на результатах наглядових спостережень та оцінках стійкості.

54. Ми будемо вживати усіх необхідних заходів для збереження фінансової стабільності та обмеження потенційних фіскальних витрат від будь-яких втручань. Наші пріоритети будуть зосереджені на подальшому збереженні фінансової стабільності із одночасним забезпеченням при цьому фінансової та операційної готовності адекватно реагувати на шоки. НБУ та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО), проконсультувавшись із ключовими зацікавленими сторонами та експертами МВФ, розробили плани дій у надзвичайних ситуаціях для реагування на подальші потенційні події з високим рівнем впливу в сферах їхньої відповідальності. Рада з фінансової стабільності ухвалила ці плани, пов'язані з підготовкою до потенційних негативних судових рішень щодо конституційності положень Закону про ФГВФО та оновлений план на випадок непередбачуваних ситуацій з метою підготовки до ризиків судових процесів, пов'язаних з минулими рішеннями щодо виведення банків з ринку. Ми будемо продовжувати стежити за розвитком подій і за необхідності оновлювати ці плани.

55. Ми готуємо законодавчі зміни з метою закриття ключових прогалин щодо заходів раннього втручання, тимчасової адміністрації та врегулювання неплатоспроможних банків, як передбачено дорожньою картою НБУ-ФГВФО, а також необхідні поточні зміни для вдосконалення існуючих процедур ліквідації. Очікується, що законопроект буде прийнятий до кінця грудня 2025 року. Ми виконуємо план дій, затверджений нещодавно відновленим координаційним комітетом НБУ-ФГВФО та здійснили перегляд адекватності фінансової підтримки ФГВФО. Ми продовжимо надання екстреної фінансової підтримки щонайменше доки не буде досягнуто цільового коефіцієнта покриття. Крім того, НБУ привів у відповідність до найкращих світових практик критерії прийнятності контрагентів для операцій монетарної політики та їх узгодження з операціями кредитора останньої інстанції.

56. Ми утримуватимемося від внесення будь-яких змін до розподілу ролей та обов'язків учасників системи фінансової безпеки під час воєнного стану. Нинішня структура системи фінансової безпеки значною мірою сформована реформами, проведеними

в рамках попередніх програм за підтримки МВФ, і добре зарекомендувала себе в Україні в кризові часи. ФГВФО відіграє важливу роль у системі фінансової безпеки України, забезпечуючи захист вкладів та вирішуючи проблеми неплатоспроможних банків. Ми визнаємо, що збереження його нинішньої ролі у системі фінансової безпеки є надзвичайно важливим. Робоча група, створена Радою з фінансової стабільності здійснює перегляд механізмів управління ФГВФО, зокрема складу Адміністративної ради, а також підзвітності ФГВФО, функціонування структур прийняття рішень, внутрішнього контролю та процедур призначення директора-розпорядника. Робоча група підготує законодавчі пропозиції щодо усунення прогалин порівняно з належними практиками до кінця вересня 2025 року. Нові процедури призначення передбачатимуть залучення незалежної кадрової компанії для надання допомоги у процесі відбору та створенні номінаційного комітету, що складатиметься з представників з правом голосу та МФО в якості спостерігачів.

57. Наші рішення узгоджуватимуться із загальною стратегією щодо скорочення частки державної власності в банківському секторі. Будь-яке рішення, яке потенційно може привести до збільшення частки державної власності в банківському секторі, буде прийматися після консультацій з експертами МВФ і суворо обмежуватися питаннями, пов'язаними з рішеннями щодо збереження фінансової стабільності та національної безпеки під час дії воєнного стану. Усі системні банки з мажоритарною часткою державної власності залишатимуться у сфері відповідальності Мінфіну, а будь-які несистемні банки, що перейдуть у власність держави, не будуть капіталізовані за рахунок бюджетних коштів, а будуть передані ФГВФО для врегулювання у разі порушення ними пруденційних вимог (**постійно діючий структурний маяк**). Ми розглядаємо, яким чином відобразити наше бачення щодо державних банків та фінансових установ у нашій Стратегії розвитку фінансового сектору. У найближчому майбутньому ключові кроки полягатимуть у наступному:

- Підготовка та впровадження механізму прийняття обґрунтованих рішень щодо будь-яких додаткових банків, які переходять під контроль держави, що має на меті збереження вартості, забезпечення ефективного операційного менеджменту та прийняття рішень щодо майбутнього таких банків.
- Ми продовжимо аналізувати стан банківської системи, а також розвиток подій та потреби у воєнний час. На основі оцінки стійкості НБУ ми розробили плани управління капіталом та скоригували бізнес-плани державних банків, які потребують збільшення капіталу для виконання вимог. Міністерство фінансів, як акціонер державних банків, надало вказівки щодо дотримання державними банками кращої світової практики щодо ризик-апетиту, а НБУ оцінюватиме їхні підходи до визначення ризик-апетиту в ході тематичної перевірки в рамках щорічної наглядкової перевірки та оцінки (SREP) 2025 року. Після завершення незалежної оцінки якості активів, ми використаємо її результати для оновлення загальної стратегії реформування державного банківського сектору, а згодом, і стратегій щодо окремих банків з мажоритарною державною власністю, у тому числі, щодо приватизації (відповідно до нашої Стратегії розвитку фінансового сектору).

- У рамках підготовки до приватизації банків з мажоритарною державною власністю Парламентом було прийнято закон про приватизацію державних банків у жовтні 2024 року. Ми також готуємо до продажу два системні державні банки - «Сенс Банк» та «Укргазбанк». Ми плануємо призначити міжнародно визнаного фінансового радника у належний час за прозорою процедурою та після консультацій з міжнародними фінансовими організаціями. Загальний закон про приватизацію не поширюється на приватизацію державних банків. Враховуючи невизначеність щодо часу продажу, ми забезпечимо повноцінне функціонування наглядових рад державних банків, зокрема «Сенс Банку».
- Міністерство економіки, консультуючись з Мінфіном, НБУ та МФО, запровадить зміни до програми іпотечного фінансування «ЄОселя», що реалізується Українською фінансовою житловою компанією (УФЖК), які збалансують потребу в широкомасштабному забезпеченні доступного житла, стимулюванні нового будівництва та мінімізації використання бюджетних та державних боргових ресурсів. Стратегічний план УФЖК буде затверджений наглядовою радою компанії до кінця червня 2025 року. Ми не будемо виділяти жодних подальших бюджетних ресурсів УФЖК у 2025 році, доки стратегія не буде готова.

58. Ми здійснимо подальші кроки для приведення інфраструктури фінансового та кредитного ринків у відповідність до кращих міжнародних практик.

- *Фінансова звітність.* Ми відновили вимоги щодо обов'язкового контролю якості послуг, які надаються аудиторськими компаніями, що стосуються небанківських фінансових компаній. НКПЦФР продовжить надавати доступ до файлів фінансової звітності, поданих до Центру збору фінансової звітності, та визначить основні завдання для розширення функціональних можливостей Центру збору фінансової звітності у консультаціях з ключовими стейкхолдерами до кінця грудня 2025 року. Ключові завдання включають визначення відповідних бюджетів для інтеграції програмних систем Центру збору фінансової звітності з інформаційними системами державних користувачів.
- *Правила щодо банківського капіталу.* НБУ привів структуру регулятивного капіталу банків та порядок розрахунку банками показника левериджу у відповідність до норм ЄС і впроваджуватиме вимоги до капіталу у 2025 році. За підтримки Світового банку ми усунули основні прогалини, що стосуються мінімальних вимог до капіталу відповідно до норм ЄС. Також, ми оновили вимоги щодо ризикозваження експозицій за кредитним ризиком та встановили вимоги щодо визначення ризику розрахунку. Впровадження нових вимог буде поетапним, щоб допомогти банкам інтегрувати їх у свої бізнес-плани. Для приведення у відповідність до Директиви ЄС, у лютому 2025 року ми подали законодавчі зміни щодо збільшення мінімального розміру акціонерного капіталу банків до 5 млн євро в еквіваленті, де передбачено шестимісячний перехідний період для існуючих банків. НБУ продовжуватиме відстежувати економічну ситуацію, пом'якшуватиме заходи контролю та повертатиметься до довоєнного регулювання тоді, коли це буде безпечно, а також за умови дотримання банками нових вимог до капіталу, приведених у відповідність до

стандартів ЄС, на основі результатів оцінки стійкості, а також з огляду на роль банківської системи у кредитуванні економіки та участь на внутрішньому борговому ринку.

- *Усунення регуляторного арбітражу при застосуванні наглядових заходів впливу.* До кінця вересня 2025 року НБУ підготує, і ми подамо до парламенту зміни до статті 73 Закону України «Про банки і банківську діяльність», якими верхню межу штрафів буде встановлено, виходячи з розміру регулятивного капіталу банку, а не зареєстрованого статутного капіталу.
- *Бази даних та індекси нерухомого майна.* Міністерство юстиції та НБУ вдосконалили механізми збору та обміну інформацією про операції з нерухомістю. Обробка цінових даних буде здійснюватися ФДМУ в рамках Єдиної бази даних, яка містить дані про оподатковувані операції з нерухомим майном, що перебуває у власності фізичних осіб. Ми внесемо зміни до законодавства з метою розширити Єдину базу даних за рахунок операцій з нерухомістю, які не підлягають оподаткуванню, до кінця грудня 2025 року. Паралельно з цим ми у консультаціях з МФО підготуємо методологію для індексів цін на житлову нерухомість до кінця грудня 2025 року, що сприятиме подальшій публікації регулярних індексів цін на житлову нерухомість у консультаціях з МФО та за технічної допомоги МВФ.
- *Віртуальні активи.* За відсутності надійної нормативно-правової бази віртуальні активи створюють ризики для цінової стабільності, ефективності механізму монетарної трансмісії та податкових надходжень. До кінця жовтня 2025 року ми підготуємо зміни до законодавства за технічної допомоги МВФ та в консультаціях з МФО, щоб привести його у відповідність до найкращих міжнародних практик, враховуючи цілі економічного розвитку та пом'якшуючи ризики для цінової та фінансової стабільності. Ролі та обов'язки у сфері регулювання та нагляду будуть визначені після консультацій з Радою з фінансової стабільності та МВФ. За потреби до кінця вересня 2025 року у консультаціях з МФО ми підготуємо Меморандум про домовленості, який визначатиме механізми координації та обміну інформацією між відповідними регуляторними органами.
- *Непрацююча експозиція.* Ми привели визначення непрацюючої експозиції у відповідність до законодавства ЄС та здійснимо подальші кроки для посилення спроможності банків працювати з непрацюючими кредитами та просування вторинного ринку непрацюючих кредитів відповідно до стратегії врегулювання непрацюючих кредитів, схваленої Радою з фінансової стабільності.
- *Статус НБУ як забезпеченого кредитора.* Ми посилимо статус НБУ як забезпеченого кредитора відповідно до оцінки МВФ захисних механізмів. Очікується, що Парламент до кінця серпня 2025 року прийме зміни до законодавства, які відображають узгоджену позицію НБУ та ФГВФО та спрямовані на посилення статусу НБУ як забезпеченого кредитора банків шляхом удосконалення механізмів позачергового задоволення вимог НБУ за рахунок застави, управління та продажу застави.

59. Ми сповнені рішучості й надалі посилювати банківський нагляд.

- *Наглядові панелі.* Процес прийняття рішень Наглядовими комітетами НБУ посилено шляхом запровадження «наглядових панелей» як консультативного органу Комітету, що забезпечує додаткову незалежну експертизу з боку відповідних профільних експертів. У вересні 2024 року, в консультаціях з фахівцями МВФ, ми провели дослідження ефективності нових «наглядових панелей» та відповідним чином скоригували процеси.
- *Перехід до ризик-орієнтованого нагляду.* НБУ впровадив методологію оцінки ризиків для визначення пріоритетів наглядової діяльності. Ми вдосконалимо цю наглядову методологію і розширимо план наглядових заходів, включивши до нього всі суттєві банківські ризики, а також розробимо методологію встановлення підвищених значень нормативів достатності капіталу та ліквідності за результатами наглядової оцінки ризиків банків до кінця грудня 2025 року. Ми також коригуємо організаційну структуру банківського нагляду з метою підвищення ефективності при впровадженні ризик-орієнтованого підходу; продовжимо розвивати експертні навички для ефективного нагляду, зокрема, для нагляду за ризиками інформаційно-комунікаційних технологій як частиною операційного ризику; та продовжимо вдосконалювати професійну спроможність банківського нагляду, що включатиме розробку необхідних професійних профілів та багаторічну програму навчання для нових працівників.
- *ПВК та банківський нагляд.* НБУ продовжить посилювати ризик-орієнтований нагляд у сфері ПВК/ФТ за банками, надавачами платіжних послуг та небанківськими фінансовими установами (НФУ), особливо щодо запобігання корупції, фінансовим злочинам та іншій незаконній діяльності. До кінця червня 2025 року ми внесемо зміни до статті 32 Закону про ПВК/ФТ та відповідні зміни до статті 73 Закону про банки і банківську діяльність для забезпечення того, щоб покарання за порушення об'єктами регулювання та нагляду з боку Національного банку вимог ПВК/ПФТ були ефективними, стримуючими та пропорційними, відповідно до міжнародних стандартів FATF. Законопроект №13233 був схвалений урядом і переданий на розгляд парламентського Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики. Фінансові санкції, що застосовуються до таких суб'єктів, визначатимуться законами України та нормативно-правовими актами НБУ. У зв'язку з цим ми прагнемо інвестувати в розвиток потенціалу нових та існуючих співробітників НБУ з метою підвищення ефективності роботи організації, збереження гнучкості та швидкого реагування на зміни та виклики у сфері ПВК/ФТ.
- *Нагляд за гібридними бізнес-моделями банків.* Ми визнаємо зростаючу важливість гібридних бізнес-моделей банків, включаючи "Банк як послуга" – моделі, в якій банки інтегрують свої цифрові банківські послуги з небанківськими установами. НБУ вживатиме заходів для пом'якшення зростаючого ризику критично важливих третіх сторін банків, небанківських фінансових установ та надавачів платіжних послуг (**структурний маяк, кінець вересня 2025 року, запропоновано перенести на кінець червня 2026 року**). Такими заходами, зокрема, є (i) підготовка концепції оверсайту ризику критично важливих третіх сторін, включаючи для цілей операційної стійкості цифрових технологій, яка була завершена до кінця травня 2025 року; (ii) посилення регуляторних вимог щодо управління

ризиком третіх осіб для банків та небанківських установ до кінця березня 2026 року; (iii) імплементація вимог до кінця червня 2026 року; та (iv) у разі необхідності, ми розробимо та подамо до Верховної Ради законопроект. Будь-який такий законодавчий акт буде підготовлений у консультаціях з МФО та включатиме заходи з виявлення, стримування та пом'якшення ризиків критично важливих третіх сторін, як в умовах роботи установи, так і в умовах припинення діяльності. Суб'єкти господарювання, визначені як критичні треті сторони, мають відповідати вимогам НБУ щодо ділової репутації.

- *Перехід права власності на банк.* Ми зобов'язуємося забезпечити, щоб будь-який майбутній перехід права власності на банк, у тому числі після націоналізації під час воєнного стану, відбувався лише з урахуванням Закону України "Про банки і банківську діяльність" та після офіційного повідомлення, розгляду і схвалення цього процесу НБУ.

60. Ми зміцнимо правову, регуляторну та наглядову базу для НФУ та фінансових ринків.

- *Законодавча база.* У грудні 2021 року – липні 2023 року ми ухвалили закони "Про фінансові послуги та фінансові компанії" (№ 1953), "Про страхування" (№1909) та "Про кредитні спілки" (№3254). Більшість положень цих законів набули чинності в січні 2024 року, і НБУ підготував необхідні нормативно-правові акти для їх імплементації. Правила для страхових посередників застосовуватимуться з січня 2025 року, а вимоги Директиви 2009/138/ЄС (Solvency II) - з січня 2027 року. НБУ та ФГВФО планують розробити систему гарантування вкладів для кредитних спілок та систему гарантування виплат для компаній зі страхування життя після скасування воєнного стану та після того, як підзаконні акти, необхідні для забезпечення виконання вказаних вище законів будуть повністю імплементовані.
- *Вимоги до капіталу та звітності.* НБУ підготовлено методологію оцінки наглядових ризиків, яка враховує диференціацію типів НФУ. До кінця грудня 2025 року НБУ буде проводити тестування цієї методології для її подальшого вдосконалення та переходу до ризик-орієнтованого підходу до нагляду за НФУ. До кінця вересня 2025 року НКЦПФР підготує проєкт положення про фінансових посередників, який приведе вимоги до їхнього капіталу у відповідність до законодавства ЄС. НКЦПФР введе в дію Положення до кінця грудня 2025 року після консультацій з МФО.
- *Управління НФУ:* У межах реалізації наглядової стратегії щодо ринку НФУ НБУ надалі посилюватиме перевірку НФУ та їх структур власності на предмет дотримання вимог щодо прозорості та відповідності власників НФУ вимогам щодо ділової репутації та фінансового / майнового стану.
- *Ринок платежів.* З метою визначення пріоритетів у наглядовій діяльності за надавачами платіжних послуг ми у консультаціях з МФО: (i) продовжимо розробку системи раннього попередження та перехід до ризик-орієнтованого нагляду на платіжному ринку до кінця грудня 2025 року; (ii) розробимо систему звітності; і (iii) зміцнимо наглядову спроможність шляхом найму спеціалістів та підвищення аналітичної спроможності. До кінця червня 2025

року НБУ випустить рекомендації для ринку щодо заходів із посилення моніторингу платежів на основі оцінки ризиків банками та небанківськими надавачами платіжних послуг, і ми продовжуватимемо впроваджувати регулювання, у тому числі на саморегульованому ринку, з метою обмеження ненормальної поведінки. Для мінімізації незаконного використання платіжної інфраструктури НБУ до кінця червня 2025 року підготує законодавчі пропозиції щодо: (i) розширення наглядових повноважень щодо обмеження діяльності надавачів платіжних послуг, які не відповідають регуляторним вимогам; (ii) створення публічного реєстру, який використовуватиметься банками при встановленні ділових відносин та обслуговуванні клієнтів; та (iii) узгодження послуг зі стандартами ЄС. Крім того, до кінця грудня 2025 року ми підготуємо законодавчу пропозицію щодо (i) приведення платіжних послуг еквайрингу (щоб торговець міг отримувати та обробляти електронні платежі від клієнтів) у відповідність до норм ЄС ; (ii) розширення наглядових та регуляторних повноважень НБУ на технологічних операторів на платіжному ринку; (iii) чіткого розмежування фінансових та платіжних ліцензій, при цьому учасникам ринку будуть надані можливості для переходу; та (iv) встановлення чітких вимог до структури власності для надавачів платіжних послуг з метою підвищення прозорості та доброчесності на ринку.

- Регулювання ринків капіталу та гармонізація з принципами Міжнародної організації комісій з цінних паперів (МОКЦП/IOSCO).* Після введення у дію Закону № 3585-IX "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" у березні 2024, ми швидко рухаємося до узгодження з принципами МОКЦП шляхом проведення процесу скринінгу, щоб стати підписантом багатостороннього Меморандуму про взаєморозуміння з МОКЦП до кінця червня 2025 року з повною імплементацією інших положень закону до кінця грудня 2025 року. Для підготовки до впровадження та прискорення критично важливих реформ НКЦПФР (i) запропонував стратегію реорганізації та операційну стратегію у консультаціях з МФО; (ii) оновив Кодекс етики працівників Комісії відповідно до найкращих міжнародних практик у консультаціях з МФО; (iii) ініціював завчасну незалежну перевірку Голови та членів НКЦПФР на відповідність вимогами щодо бездоганної ділової репутації та професійної придатності відповідно до статті 12 вищезазначеного закону та розкриття інформації відповідно до Кодексу етики і у консультаціях з МФО; та (iv) посилив ефективність заходів контролю за рухом капіталу, в тому числі шляхом гармонізації регулювання та узгодження обмежень на рух капіталу для операцій з цінними паперами з тими, що застосовуються до банківських операцій (**структурний маяк, кінець січня 2025 року, не виконано**). Ми змогли виконати всі пункти, окрім (iii), хоча ми залишаємося відданими виконанню цього завдання, щоб підтримати інституційні засади та ефективність НКЦПФР, НКЦПФР завершить незалежну перевірку на відповідність вимогами щодо бездоганної ділової репутації та професійної придатності (**структурний маяк, кінець червня 2025 року, пропонується перенести на кінець серпня 2025 року**). З метою посилення обмежень на рух капіталу ми вимагатимемо, щоб з середини червня 2025 року розрахунки за позабіржовими операціями з валютними облігаціями небанківськими установами здійснювалися через Розрахунковий центр.

- *Пов'язані особи.* З огляду на наглядові спостереження щодо визнання пов'язаних осіб, ми подамо до Парламенту законопроект з метою: (i) посилення визначення пов'язаних осіб для відображення економічних взаємозв'язків та ризиків пов'язаних осіб та (ii) коригування обмежень щодо ринкових операцій з пов'язаними особами. Ми зробимо необхідні кроки, щоб сприяти ухваленню закону до кінця вересня 2025 року.
- *Прозорість страхування.* Ми запровадили вимогу до аудиторів підтверджувати наявність у страховиків прийнятих активів та оцінювати їхню вартість за 2023 фінансовий рік. Ми також проведемо оцінку доцільності оновлення вимог до розкриття інформації для страхових та перестрахових брокерів до кінця грудня 2025 року.
- *Посилення правової спроможності НБУ.* Необхідні ефективні процедури реагування на порушення у сфері надання фінансових послуг та платіжних послуг, включаючи посилення ролі регулятора у таких процедурах. Національний банк у співпраці з Міністерством внутрішніх справ та Національною поліцією України до кінця червня 2025 року запропонує координаційні заходи, які сприятимуть більш ефективному виявленню, фіксації та розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з несанкціонованим наданням фінансових та платіжних послуг. Для ефективного реагування на критичні загрози для стабільності нашої фінансової системи у разі несприятливих судових рішень щодо прийнятих НБУ рішень з анулювання ліцензій небанківських фінансових установ, ми у консультаціях з експертами МВФ розробимо пропозиції щодо удосконалення законодавства, що регулює порядок анулювання ліцензій та ліквідації небанківських фінансових установ.

61. Ми продовжуємо відстежувати та адаптуватися до викликів кредитного та фінансового ринків в умовах воєнного стану:

- *Інфраструктура боргового ринку.* НБУ та НКЦПФР впровадили необхідні механізми для прямого доступу іноземних інвесторів до ринкових боргових інструментів (муніципальних облігацій та інших українських боргових інструментів, пов'язаних з відбудовою). НКЦПФР, Національний депозитарій (НДУ) і НБУ продовжать опрацювання питання щодо встановлення прямого «лінку» між ЦДЦП (Центральним депозитарієм цінних паперів) та іноземними ЦДЦП до кінця липня 2025 року, щоб розшири доступ іноземних інвесторів до ширшого спектру інструментів та ринків. НБУ підготував цільову модель інфраструктури ринків капіталу, у консультаціях з МФО. НБУ в консультаціях з НКЦПФР, Міністерством фінансів і МФО напрацює план дій для практичної реалізації цільової моделі інфраструктури ринків капіталу до кінця червня 2025 року.
- *Національний депозитарій України (НДУ).* Ми оптимізуємо структуру власності НДУ для створення необхідних передумов для залучення міжнародних інвесторів, що є ключовим елементом нашої цільової моделі інфраструктури ринків капіталу. Ми розробимо дорожню карту для сприяння передачі державної частки в статутному капіталі НДУ в управління НБУ, яка має бути затверджена Радою з фінансової стабільності (РФС) до кінця липня 2025 року.

- *Біржові ризики.* У зв'язку з недостатньою капіталізацією найбільшої фондової біржі, що загрожувало безперебійному функціонуванню вторинного ринку ОВДП, НБУ та НКЦПФР скоординували дії для сприяння запуску Розрахунковим центром (центральною контрагентом, власником мажоритарного пакету акцій якого є НБУ) послуг з укладання договорів та клірингу позабіржових угод з ОВДП.
- *Система страхування воєнних ризиків.* З метою захисту інтересів громадян і бізнесу та забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок реалізації воєнних ризиків в Україні, створена при РФС робоча група підготувала законопроект (№12372) і подала його до Верховної Ради у грудні 2024 року після публічних консультацій. Ми тісно співпрацюватимемо з відповідним комітетом Верховної Ради, щоб сприяти його ухваленню до кінця грудня 2025 року.
- *Фінансова інклюзія.* Війна ставить під загрозу доступ до фінансових послуг для домогосподарств і підприємств у районах, наближених до зони збройного конфлікту, на звільнених територіях, а також для певних груп населення. Війна також обмежує можливості МФО всебічно оцінювати розвиток та пріоритети фінансової інклюзії. Докладаючи максимальних зусиль, ми зіставили нові дані з допомогою Світового банку, та оновимо нашу стратегію фінансової інклюзії в консультаціях з МФО до кінця липня 2025 року. Ми заохочуватимемо фінансові установи робити більше для задоволення потреб вразливих клієнтів та реінтеграції деокупованих територій. Законопроект № 13018-Д щодо такої обмеженої банківської ліцензії має бути прийнятий до кінця червня 2025 року і який спрямований на швидке вирішення зростаючих викликів фінансової інклюзії, використовуючи наявну інфраструктуру. Ці спеціалізовані банки (i) повною мірою підпадатимуть під дію Закону України «Про банки і банківську діяльність»; (ii) братимуть участь у системі гарантування вкладів фізичних осіб; (iii) матимуть встановлені ліміти на кредитні та фінансові операції. Пропозиція була підготовлена на основі консультацій з ключовими зацікавленими сторонами та МФО, а також з належним врахуванням передового міжнародного досвіду.
- *Стратегія розвитку кредитування.* У липні 2024 року Рада з фінансової стабільності затвердила стратегію підтримки банківського кредитування, яка націлена на те, щоб спрямовувати інструменти субсидованого кредитування на ключові пріоритетні галузі під час війни та забезпечити подальший розвиток кредитної інфраструктури для підтримки управління ризиками та прийняття банками кредитних рішень. НБУ координуватиме свої дії із іншими залученими органами і до кінця травня 2025 року розробить деталізовані плани дій для реалізації кроків, запланованих Стратегією на другому етапі реалізації, в тому числі щодо обміну інформацією, захисту прав кредиторів і врегулювання непрацюючих кредитів. НБУ підготував концептуальну записку щодо розвитку ринку іпотечного кредитування, яку буде погоджено Радою з фінансової стабільності до кінця червня 2025 року після консультацій з МФО.
- *Відповідальне споживче кредитування.* З метою посилення прав позичальників, покращення обміну інформацією та заохочення відповідального кредитування у лютому

ми подали до Парламенту законопроект щодо вдосконалення державного регулювання та функціонування кредитних бюро. Ми зробимо необхідні кроки, щоб сприяти ухваленню закону Верховною Радою до кінця грудня 2025 року. Ми також посилимо нагляд за діяльністю кредитних бюро, встановивши вимоги щодо власності та внутрішнього контролю протягом шести місяців після ухвалення закону Верховною Радою та підписання його Президентом.

- *Похідні монетарні інструменти.* З метою хеджування валютних і процентних ризиків та покращення монетарної трансмісії НБУ в консультаціях з МФО, у тому числі за технічної допомоги, підготували концептуальну записку, яка визначає кроки, умови та строки, необхідні для запровадження та розвитку ринку валютних похідних фінансових інструментів (у тому числі форвардних контрактів). Відповідно, у травні НБУ дозволив форвардні операції між банками та продаж іноземної валюти клієнтами з поставкою, одночасно роз'яснивши відповідні положення Постанови № 18.

62. Ми проведемо реформи інфраструктури фінансового ринку, спрямовані на максимізацію можливостей залучення приватних інвестицій на відбудову і відновлення.

Існуючі прогалини в ринкових стандартах та інфраструктурі обмежують перспективи залучення приватного капіталу, який має відіграти критичну і масштабну роль у стратегії відбудови України. Ми створили міжвідомчу робочу групу при Раді з фінансової стабільності (РФС), до якої увійшли усі зацікавлені сторони. Зокрема:

- НБУ, НКЦПФР та Мінфін, після консультацій з МФО, завершать роботу над концептуальною запискою до кінця червня 2025 року, в якій викладуть кроки для визначення, встановлення пріоритетів та реалізації порядку денного реформ. У концептуальній записці будуть розглянуті механізми координації для подальшої діагностики та усунення ключових прогалин у ринковій інфраструктурі, одночасно посилюючи ринкову підзвітність та нагляд. Після чого ми відповідним чином оновимо нашу Стратегію розвитку фінансового сектору. Діяльність робочої групи РФС включатиме регулярні консультації з МФО та грошово-кредитними фінансовими установами, і буде підтримуватися офісом з управління проєктами, створеним із допомогою МФО і укомплектованим фахівцями, які допомагатимуть командам робочої групи у (a) визначенні детальних результатів і термінів, (b) міжвідомчій координації та комунікації, (c) дослідженні та інформуванні ринку, та (d) моніторингу результатів з метою забезпечення їх вчасного завершення, в межах бюджету та відповідно до очікуваних стандартів.
- НБУ та НКЦПФР підготують пріоритетну дорожню карту реформ інфраструктури фінансових ринків у консультаціях з МФО та іншими стейкхолдерами, спрямовану на максимізацію можливостей для залучення приватного капіталу (**пропонований структурний маяк, кінець жовтня 2025 року**). Дорожня карта включатиме детальні заходи, спрямовані на (i) подальшу координацію та розвиток державних, приватних та державно-приватних угод; (ii) взаємодію з галуззю щодо реформування ринкових інструментів; (iii) визначення пріоритетності нових ринкових інструментів, включаючи

сек'юритизацію, облігації з покриттям, кредитні синдикати, суб-участь у кредитах; та (iv) реформування існуючих інвестиційних механізмів (у тому числі інститутів спільного інвестування) та інструментів кредитування (таких як факторинг та лізинг).

- Ми підготуємо до подання до Верховної Ради законодавчі пропозиції щодо приведення системи сек'юритизації та облігацій з покриттям у відповідність до міжнародних стандартів та найкращих практик, проконсультувавшись з МФО та галуззю **(пропонований структурний маяк, кінець березня 2026 року)**.

63. Паралельно з кроками, зазначеними в попередньому пункті, ми:

- *До кінця липня 2025 року підготуємо дорожню карту для усунення прогалів у системі інститутів спільного інвестування (ICI) порівняно з передовою міжнародною практикою та у консультаціях з МФО. Це передбачає в тому числі посилення регулювання та моніторингу, при цьому повністю враховуючи фінансові наслідки відповідних податкових видатків.*
- *Продовжимо роботу над узгодженням банківських норм з нормами ЄС для досягнення регуляторної еквівалентності. Цей важливий крок на шляху до доступу на ринок ЄС сприятиме зменшенню ваги суверенного регуляторного ризику України, що позитивно вплине на стимули для банків ЄС брати на себе ризики в Україні. Ми досягли переважного зближення із законодавством ЄС і прагнемо до подальшого подолання розбіжностей. До кінця вересня 2025 року НБУ підготує зміни до законодавства, спрямовані на приведення банківської таємниці та розкриття інформації у відповідність до Директиви 2013+36/ЄС (CRD IV), що є необхідною умовою для забезпечення еквівалентності банківського регулювання в ЄС.*
- *Впровадимо європейські (TEGOVA) і міжнародні (IVS) стандарти оцінки **(пропонований структурний маяк, кінець грудня 2025 року)**. Це підвищить довіру до оцінки нерухомості та банківської застави для всіх суб'єктів господарювання та органів державної влади, а також сприятиме транскордонним трансакціям. Зокрема, ми, консультуючись з міжнародними фінансовими організаціями, усунемо розбіжності з TEGOVA та IVS шляхом: (i) подання до кінця серпня 2025 року до Верховної Ради змін до закону "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні", (ii) прийняття закону до кінця грудня 2025 року та (iii) пропозицій щодо дорожньої карти імплементації, яка включатиме перехідні заходи, деталі допоміжного регуляторного положення та/або інструкції, кроки для посилення цієї професійної діяльності, включаючи додаткові вимоги до підготовки фахівців з оцінки фінансових активів (банківських активів, страхових активів та застави), а також створення реєстру оцінок фінансових активів.*

64. Нарешті, ми продовжимо наші зусилля щодо повернення вартості активів від колишніх акціонерів збанкрутілих банків. Ми ще раз підтверджуємо наше зобов'язання продовжувати зусилля щодо повернення вартості активів збанкрутілих банків і утримуватися від будь-якого втручання в поточні стратегії повернення активів найбільшого банку, націоналізованого в 2016 році, та ФГВФО.

Н. Урядування та протидія корупції

Управління відбудовою

65. Ми докладатимемо зусиль для посилення інституційної незалежності та ефективності ключових аудиторських інституцій з метою забезпечення використання державних коштів, зокрема на відбудову та відновлення, за цільовим призначенням, а також запобігання та виявлення будь-яких зловживань. Після введення в дію у грудні 2024 року закону про реформування Рахункової палати України (РПУ) розпочався процес відбору кандидатів на шість вакантних посад членів РПУ, зокрема, визначення незалежних експертів до складу Консультативної групи експертів. Ми очікуємо, що Консультативну групу експертів буде сформовано до кінця червня, процес відбору та призначення всіх членів РПУ буде завершено до кінця березня 2026 року.

Протидія корупції та верховенство права

66. Наш порядок денний реформ у сфері протидії корупції спрямований на ефективну боротьбу з корупцією, підтримання довіри суспільства до верховенства права та просування до нашої мети – членства в ЄС. Ми залишаємося твердо налаштованими зберегти незалежні, компетентні і надійні інституції для протидії корупції на високому рівні. Ми збережемо важко здобуті успіхи у побудові незалежної та ефективної антикорупційної інфраструктури та запобігатимемо будь-якому відступу від досягнутого прогресу.

67. Ми залишаємося твердо налаштовані посилити ефективність антикорупційних інституцій.

- З метою посилення ефективних процедур розслідування корупційних злочинів будуть введені в дію подальші зміни до Кримінального процесуального кодексу, зокрема щодо (i) надання можливості Генеральному прокурору делегувати САП управління запитами про екстрадицію та взаємну правову допомогу у зв'язку з розслідуванням корупційних злочинів, (ii) скасування обов'язкового закриття досудових розслідувань у зв'язку зі спливанням строків досудового розслідування після повідомлення про підозру, а також (iii) з метою належного збалансування завдань оперативного та всебічного розслідування кримінальних правопорушень та захисту прав сторін у кримінальному провадженні надання слідчому судді повноваження після закінчення граничного строку та за клопотанням обвинуваченого або потерпілих осіб своєчасно спонукати прокурорів прийняти рішення щодо досудового розслідування (чи то закриття провадження, чи то завершення досудового розслідування), або відмовити у задоволенні клопотання **(структурний маяк, кінець липня 2025 року)**. Крім того, ми забезпечимо повну правову визначеність в частині правового регулювання та визначення строків досудового розслідування після повідомлення про підозру.

- Важливою віхою для нашої антикорупційної архітектури стало оприлюднення у травні першого інавгураційного зовнішнього аудиту ефективності діяльності НАБУ, проведеного трьома незалежними експертами з міжнародним досвідом (**структурний маяк, кінець липня 2025 року; виконано**). У звіті підкреслено, що НАБУ було помірно ефективним, і надано ключові рекомендації щодо посилення його ефективності. НАБУ готує план дій для своєчасного виконання першочергових рекомендацій в рамках ширшої стратегії НАБУ на 2025-2030 роки.
- Відповідно до наших ширших планів реформування системи судової експертизи для кримінального судочинства, до кінця лютого 2026 року, ми забезпечимо НАБУ доступ до незалежних і компетентних судових експертів, що дозволить йому ефективно виконувати свої слідчі повноваження, зокрема розслідування складних корупційних схем. У зв'язку з цим Міністерство юстиції проведе консультації, переважно, з НАБУ та БЕБ щодо створення спеціалізованої та незалежної судово-експертної установи для їхніх справ, яка матиме незалежну наглядову раду, а також ефективний процес відбору основного керівного складу та надійні гарантії захисту конфіденційної інформації.
- Для ефективної імплементації закону, що надає НАБУ право на перехоплення комунікацій (прослуховування), і на основі меморандуму про домовленості з правоохоронними органами, НАБУ здійснює підготовку плану його імплементації в період після завершення воєнного стану шляхом забезпечення ресурсами, обладнанням та технологічними рішеннями для самостійного перехоплення комунікацій зі стаціонарних та мобільних пристроїв. НАБУ завершує процес проведення тендеру на закупівлю зазначеного обладнання.
- Ми зобов'язуємося провести зовнішній незалежний аудит САП та опублікувати аудиторський звіт у межах дворічного терміну, передбаченого змінами до закону про САП, прийнятими у грудні 2023 року.
- Після відновлення публічного доступу до декларацій активів у січні 2024 року Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) здійснює їх моніторинг. Надійна система перевірки на основі оцінки ризиків має вирішальне значення для зниження рівня корупції у сферах підвищеного ризику, таких як закупівлі та митниця. У зв'язку з цим НАЗК продовжить посилювати свою спроможність проводити ризик-орієнтовану перевірку декларацій, зосереджуючись на публічних посадовцях, підслідних НАБУ, у сферах підвищеного ризику, зокрема у сфері реконструкції та відновлення. Воно максимально розширить розслідування щодо моніторингу способу життя, технологій (включно зі збільшенням потужностей зберігання даних) та інформаційних запитів до інших відомств та іноземних колег. З цією метою та за підтримки технічної допомоги МВФ до кінця вересня 2025 року НАЗК опублікує подальші інструкції та загальні правила щодо ризик-орієнтованої, пріоритетної та комплексної перевірки декларацій про активи, а також щодо моніторингу способу життя з акцентом на осіб з високим рівнем ризику.

- Призначено членів Громадської ради міжнародних експертів (ГРМЕ), які здійснюватимуть перевірку кандидатів на 24 вакансії до Вищого антикорупційного суду (ВАКС) як у першій (15 вакансій), так і в апеляційній (9 вакансій) інстанціях. Ми забезпечимо відкритий та конкурсний відбір на ці вакансії протягом 18-місячного терміну продовження мандату ГРМЕ та належне забезпечення їхніх кадрових та офісних потреб для ефективної роботи ВАКС. У зв'язку з цим у травні 2025 року Вища рада правосуддя проголосувала за двох кандидатів на призначення до ВАКС. Більше того, у тому ж місяці парламент ухвалив закон щодо спрощення процесу відбору, що сприятиме призначенню нових суддів ВАКС.
- У грудні 2024 року Рахункова палата України опублікувала звіт про результати аудиту ВАКС та надала такі рекомендації: (i) забезпечити ВАКС належним приміщенням, (ii) розробити показники середньої тривалості розгляду справ для антикорупційних категорій та (iii) вдосконалити систему внутрішнього контролю. Ми визначимо належне приміщення для ВАКС (в тому числі для нових антикорупційних суддів), до кінця жовтня 2025 року і відремонтуємо їх.

68. Ми прагнемо удосконалювати дію принципу верховенства права та продовжувати судові реформи. У березні 2025 року було введено в дію закон про Спеціалізовані адміністративні суди (САС) (з рівнями першої та апеляційної інстанцій), який розглядатиме адміністративні справи проти національних державних органів суддями, які пройшли належну перевірку на професійну компетентність та доброчесність, з вирішальним і визначальним голосом незалежних експертів. У травні, після консультацій з Вищою радою правосуддя, Президент подав до Верховної Ради закон, яким офіційно створюються САС. Ми продовжуємо працювати над призначенням членів Експертної ради і маємо на меті призначити мінімальну кількість суддів у строки, передбачені законом.

ПВК/ФТ

69. НБУ вживає заходів, щоб впровадження інструментів ПВК на основі оцінки ризиків допомагало запобігати, виявляти та протидіяти відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом. Дотримуючись рекомендацій НБУ, виданих у серпні 2024 року, фінансові установи та небанківські установи, що підлягають нагляду, впроваджують ризик-орієнтований підхід до політично значущих осіб, а НБУ здійснює нагляд за таким впровадженням, базуючись на ризик-орієнтованому підході.

70. Ми також підвищимо ефективність режиму кінцевої бенефіціарної власності з метою підвищення прозорості державних закупівель, виявлення конфліктів інтересів через прозорі структури власності та запобігання неправомірному використанню компаній. До вересня 2025 року: по-перше, КМУ прийме зміни до постанови №1178 про закупівлі під час дії воєнного стану, які вимагатимуть публікації інформації про кінцевого бенефіціарного власника для компаній, які отримали прямі контракти або контракти, укладені за переговорною процедурою державних закупівель. По-друге, хоча наразі лише переможці тендерів-резиденти повинні публікувати інформацію про кінцевого бенефіціарного власника,

також буде публікуватися інформація про кінцевого бенефіціарного власника переможців тендерів-нерезидентів. Відповідні зміни також будуть відображені в проєкті Закону «Про публічні закупівлі» (№11520) до другого читання. Крім того, ми вдосконалимо режим санкцій шляхом перегляду нормативно-правової бази, у консультаціях з МВФ, для забезпечення ефективних, пропорційних та стримуючих заходів проти недотримання вимог щодо бенефіціарних власників.

71. Робота та ефективність Державної служби фінансового моніторингу (ДСФМ), підрозділу фінансової розвідки (ПФР) України, щодо аналізу та поширення повідомлень про підозрілі трансакції будуть посилені, зокрема шляхом розробки та впровадження дорожньої карти технічної допомоги. Щоб підготувати ПФР до майбутньої оцінки MONEYVAL та забезпечити відповідність нашої системи гармонізованих (операційній) структурі європейських країн (як це передбачено законодавством ЄС), буде проведено незалежну перевірку сильних і слабких сторін у роботі ДСФМ до кінця грудня 2025 року в консультаціях з МВФ та відповідними зацікавленими сторонами, включаючи узгодження технічного завдання, критеріїв та методології. Перевірка проводитиметься міжнародно визнаною компанією, яка проаналізує інформацію, надану ДСФМ відповідно до вимог законодавчого пакету ЄС щодо боротьби з відмиванням грошей/фінансуванням тероризму (ПБК/ФТ) та Стандартів FATF.

Корпоративне управління в державних банках та на державних підприємствах

72. Ми продовжимо зміцнювати управління державними банками (ДБ). Ми залишаємося відданими підтримці духу реформ корпоративного управління в державних банках та забезпеченню їхнього функціонування на професійній та комерційній основі без політичного втручання в операційні питання, а будь-які обмеження, що застосовуються до членів наглядових рад, є виваженими та обґрунтованими. Ми оновили систему встановлення та виплати винагороди вищому керівництву всіх державних банків на основі принципів, що винагорода є конкурентоспроможною на міжнародному рівні, послідовною та пропорційною їхнім функціям, обов'язкам, відповідальності, а також враховувати неповну зайнятість на їхніх посадах та обмеження, пов'язані з введенням воєнного стану. Ми також запровадимо порядок проведення щорічного оцінювання ефективності для всіх державних банків у 2025 році. Перша така оцінка ефективності буде проведена Мінфіном для кожного з банків у кінці листопада 2025 року. У лютому 2026 року Міністерство фінансів опублікує основні результати своєї першої щорічної оцінки разом із запропонованими Кабінетом Міністрів заходами щодо реагування на ці висновки.

73. Ми оновимо правила Номінаційного комітету ДБ після консультацій з МФО і забезпечимо заповнення всіх вакансій у незалежних наглядових радах ДБ. Ми оновили процес відбору незалежних членів наглядових рад у квітні 2025 року, щоб дозволити кандидатам до однієї наглядової ради розглядатися на можливі вакантні посади в інших наглядових радах, щоб вирішити проблему неповноти складу наглядових рад. До кінця вересня 2025 року ми також переглянемо та оновимо процеси Номінаційного комітету

державних банків за потреби на основі уроків, винесених з досвіду попередніх Номінаційних комітетів, після консультацій з МФО.

74. Ми продовжимо посилювати корпоративне управління ДП, зокрема шляхом імплементації закону №3587-IX та політики державної власності, у консультаціях з міжнародними партнерами.

- Кабінет Міністрів затвердив положення про фінансові показники у серпні 2024 року (№984), які узгоджуються з контролюючою роллю Мінфіну з метою обмеження квазіфіскальних ризиків та забезпечення боргової стійкості. У разі необхідності, ми переглянемо фінансові показники не пізніше початку 2027 року перед наступним сезоном фінансового планування ДП у 2028 році, і ми будемо вносити будь-які зміни до фінансових показників через постанову КМУ.
- Ми розробили комплексну політику державної власності, державну дивідендну політику та стратегію приватизації у жовтні 2024 року і ми будемо впроваджувати політику державної власності протягом 2025-2026 років відповідно до Плану дій політики державної власності, шляхом: впровадження концепції приватизації (повної або часткової) у майбутньому; підготовки концепції щодо консолідованого управління ДП (див. ¶175); встановлення вимог щодо складання фінансової звітності відповідно до МСФЗ з урахуванням відповідного перехідного періоду; а також впровадження політики розкриття інформації про ДП та політику оплати праці на ДП (не застосовується до державних банків). Ми будемо консультуватися з МВФ та міжнародними партнерами щодо таких законопроектів та постанов КМУ. Ми зобов'язуємося переглянути і опублікувати політику державної власності до грудня 2025 року. У більш широкому сенсі, ми також оцінимо фінансову життєздатність ключових ДП як внесок у розробку механізму подолання квазіфіскальних витрат, включаючи застарілі зобов'язання з надання публічних послуг (ПСО) за підтримки технічної допомоги МВФ (див. ¶132).
- Ми переглянемо процедури відбору і призначення членів наглядових рад ДП і внесемо належні зміни до відповідних підзаконних актів КМУ, зокрема до Постанов 142 і 143, до кінця серпня 2025 року (**структурний маяк, кінець серпня 2025 року**), у консультаціях із фахівцями МВФ та міжнародними партнерами. Перший етап перегляду підзаконних актів КМУ передбачатиме підвищення ефективності роботи Номінаційного комітету, зокрема шляхом стандартизації документації, що стосується найму на роботу, та підвищення прозорості рішень Номінаційного комітету. Водночас, ми ухвалимо дорожню карту більш суттєвих середньострокових реформ щодо добору членів наглядових рад ДП відповідно до найкращих міжнародних практик, враховуючи статус ДП та результати тріажу. Зокрема, дорожня карта буде спрямована на: а) впорядкування та централізацію процедури відбору кандидатів до наглядових рад, зокрема за допомогою узгодженого з МФО процесу моніторингу; б) чітке визначення та розмежування ролей та обов'язків ключових осіб, які приймають рішення; с) підвищення ефективності кожного окремого етапу процесу і, таким чином, скорочення часу на завершення відбору; d) забезпечення належного складу

наглядових рад з урахуванням профілю ДП і необхідних компетенцій; е) вдосконалення процесу адаптації нових членів рад. Модернізація таких процедур призначення наглядових рад ДП буде особливо важливою після закінчення воєнного стану, щоб сприяти залученню приватних іноземних інвестицій у стратегічні та системоутворюючі ДП.

- Ми продовжимо просування реформи корпоративного управління в енергетичному секторі. У зв'язку з цим Наглядові ради ОГТСУ та Укренерго планують якнайшвидше провести відбір нових керівників, керуючись стандартами ОЕСР, а також вітають обрання нового керівника Нафтогазу. Ми розпочали незалежну оцінку наглядових рад ОГТСУ, Нафтогазу та Укренерго в січні 2025 року і завершили оцінювання раніше передбаченого графіком терміну у травні. Крім того, ми плануємо оперативно обрати п'ятого члена наглядової ради «Енергоатому» за стандартами ОЕСР, а також розширимо склад Ради до семи членів, що відповідає макрокритичності цього ДП та завданням Ради.

75. У тісній співпраці з міжнародними партнерами ми вивчаємо можливості покращення управління державними підприємствами, включаючи потенційне запровадження централізованої моделі управління державними підприємствами відповідно до порядку денного реформи корпоративного управління державних підприємств, передбаченого у Політиці державної власності, та найкращих міжнародних практик. Це включатиме визначення ролей та мандатів ключових державних установ, залучених до управління ДП, таких як Мінфін, Мінекономіки, КМУ, інших відповідних лінійних міністерств та ФДМУ. Ми забезпечимо сильну роль Мінфіну у фінансовому нагляді за діяльністю ДП, обмежимо квазіфіскальні ризики та допоможемо забезпечити боргову стійкість. Важливо, щоб будь-яка нова система управління державними підприємствами не розмивала повноваження уряду щодо дивідендної політики, гарантуючи, що дивіденди державних підприємств спрямовуються до державного бюджету та прозоро відображаються у звітності для забезпечення підзвітності та нагляду. Будь-яке первинне законодавство, що формалізує централізовану модель управління нестратегічними ДП, буде узгоджуватися з принципами середньострокових реформ, як передбачено Дорожньою картою Номінаційного комітету (див. ¶74), та інших ключових реформ Політики державної власності, які допоможуть закріпити сучасні практики корпоративного управління ДП. Загалом, кінцевою метою централізації власності на державні підприємства має бути професіоналізація функції держави як власника, а будь-яка централізована система управління повинна застосовуватися з обережністю. Вона повинна спиратися на чіткий правовий мандат, забезпечувати належний нагляд з боку Мінфіну та фіскальну прозорість, передбачати надійні гарантії проти політичного втручання для забезпечення професійного, заснованого на попередніх заслугах керівництва, а також вимагати суворості, узгодженої з міжнародними стандартами, звітності та підзвітності.

Реформи енергетичного сектору

76. Нашим безпосереднім пріоритетом залишається стримування негативного впливу війни на енергетичний сектор. Загалом, після ремонту 4 ГВт енергетичних потужностей у 2024 році, ми успішно просуваємося на шляху до ремонту ще 3 ГВт у 2025 році. Більше того, у 2024 році було введено в експлуатацію та підключено до енергосистеми нове обладнання для генерації понад 0,8 ГВт, а у 2025 році заплановано додати 0,9 ГВт розподіленої

газової генерації. Ми залишаємося рішуче налаштованими, як тільки дозволять умови, на реалізацію амбітної програми реформ, спрямованої на вирішення давніх структурних проблем в енергетичному секторі, які загострилися через війну росії.

- Ми продовжуємо працювати над усуненням пошкоджень, завданих нашим генеруючим потужностям, та щоб забезпечити достатнє постачання електроенергії домогосподарствам і компаніям, зокрема під час нового опалювального сезону. Ми прагнемо зробити нашу енергетичну систему більш стійкою до майбутніх атак, у тому числі за рахунок децентралізованої генерації енергії, включаючи газові турбіни, та «зеленого переходу» в умовах сприятливого ринку та регуляторного середовища з незалежним енергетичним регулятором (див. нижче). Постраждалі компанії здебільшого покладаються на власні оборотні кошти для проведення ремонтних робіт та відновлення енергетичних об'єктів, але ми вдячні за підтримку донорів, зокрема у вигляді обладнання. Ми потребуємо додаткової фінансової допомоги донорів для забезпечення ремонтних робіт, а також програм підтримки децентралізованої генерації електроенергії, включаючи проєкти газової генерації. Ми розширили роль 5-7-9 та ФРП у підтримці енергетичного сектору та впроваджуємо програми кредитування державних банків на підтримку енергетики, зокрема й для домогосподарств.
- У 2025 році ми плануємо імпортувати значні обсяги газу через масовані атаки на газову інфраструктуру. Нафтогаз забезпечив фінансування для імпорту газу від ЄБРР та двосторонніх донорів, і ми працюємо над залученням додаткового донорського фінансування. Якщо Нафтогаз стикнеться з дефіцитом ліквідності, ми оцінимо суму компенсації за виконання публічних спеціальних обов'язків (PCO) у 2025 році на основі фактичних документально підтверджених витрат Нафтогазу, перевірених Державною службою аудиту та іншими зацікавленими особами. Відповідні розрахунки будуть завершені до кінця серпня 2025 року. Потенційний тиск на видатки через імпорт газу та компенсацію PCO буде врахований за допомогою коригувальника цільових показників бюджетного сальдо у залежності від результатів зазначеної вище оцінки та наявних обсягів фінансування, при тому що максимальна величина такого коригувальника буде обмежена сумою в 60 мільярдів гривень (приблизно 0,8 відсотка ВВП).

77. Потенційні заходи з реформування, як тільки дозволять умови, включають поступове додаткове підвищення тарифів після війни (з урахуванням нової тарифної методології та соціальних міркувань), зовнішнє фінансування та прозору й виняткову пряму бюджетну підтримку ДП в енергетичному секторі за умови наявності бюджетних ресурсів. Після завершення війни порядок денний енергетичної реформи, серед іншого, вимагатиме відновлення та посилення конкуренції на оптовому та роздрібному ринках газу. Забезпечення стійкості системи та зменшення квазіфіскальних зобов'язань вимагатиме поступового підвищення тарифів на газ та електроенергію до рівня відшкодування витрат після війни з одночасним виділенням достатньої та адресно спрямованої підтримки для захисту вразливих домогосподарств. На основі пропозиції Міністерства енергетики та внеску зацікавлених сторін КМУ протягом 6 місяців з моменту завершення воєнного стану ухвалить Дорожню карту поступової лібералізації ринків газу та електроенергії з планом імплементації з

чіткими часовими рамками на період після завершення воєнного стану. Дорожня карта базуватиметься на технічному аналізі фінансового стану сектору, у координації з Європейською Комісією. Для просування роботи над дорожньою картою та координації технічного аналізу було б корисно створити робочу групу з ключових урядових стейкхолдерів, включно з макрокритичними ДП. У найближчі місяці ми приймемо закон про об'єднання ринків, який суттєво прискорить інтеграцію енергетичного ринку України з ЄС.

78. Відповідно до наших зобов'язань перед ЄС та іншими міжнародними партнерами, ми забезпечимо незалежність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП). НКРЕКП відіграє важливу роль в інтеграції українського енергетичного ринку з ЄС, щоб залучати необхідні ПІІ та просувати децентралізацію виробництва електроенергії, і таким чином допомогти зробити енергетичну систему більш стійкою до ракетних атак. Ми зобов'язуємося розробити систему підзвітності НКРЕКП, яка передбачатиме відображення в законодавстві регулярної зовнішньої оцінки системи управління та незалежності НКРЕКП. НКРЕКП буде звертатись з приводу такої оцінки до Секретаріату Енергетичного Співтовариства (СЕС). Перша така зовнішня оцінка НКРЕКП буде завершена, а її результати опубліковано до грудня 2025 року (*структурний маяк, кінець жовтень 2025 року, запропоновано перенести на кінець грудня 2025 року*). Відповідний закон про НКРЕКП, який включатиме положення про зовнішнє оцінювання, буде прийнято вчасно, з урахуванням рекомендацій СЕС щодо закону про НКРЕКП). У тісній співпраці з міжнародними партнерами ми заповнимо три вакантні посади членів НКРЕКП вчасно та у відповідності до правових норм законодавства. Нарешті, ми забезпечимо, щоб НКРЕКП мала достатню кількість персоналу для виконання розширеного мандату, такого як впровадження REMIT відповідно до норм ЄС та підтримка планів органів влади щодо енергетичної децентралізації.

79. Ми вирішимо проблему заборгованості та простроченої заборгованості підприємств теплокомуненерго (ТКЕ) комплексно, як тільки тиск на бюджет, пов'язаний з війною, зменшиться, розробивши нову методологію розрахунку тарифів, з відображенням у них витрат. Ми виконали перевірку заборгованості та простроченої заборгованості ТКЕ, яка була проведена авторитетною аудиторською фірмою у жовтні 2024 року і допомогла з'ясувати обсяг заборгованості та фінансовий стан ТКЕ, в тому числі причини накопичення заборгованості.

I. Моніторинг програми

80. Моніторинг виконання Програми здійснюється шляхом щоквартальних переглядів за допомогою кількісних критеріїв ефективності, індикативних цілей та структурних маяків. Ми зобов'язуємося надавати експертам МВФ усі дані, необхідні для належного моніторингу програми, включаючи, як детально зазначено в Технічному меморандумі про взаєморозуміння (ТМВ), що додається. Повний графік переглядів наведено в супровідному Експертному звіті, а кількісні критерії детально описані в Таблиці 1. Програма також буде контролюватися за допомогою постійно діючого критерію виконання щодо відсутності накопичення заборгованості за зовнішніми виплатами та стандартних постійно діючих критеріїв виконання. Структурні маяки (СМ), визначені в цьому МЕФП, узагальнені в Таблиці 2. Очікується, що дев'ятий та десятий перегляди відбудуться відповідно 30 листопада

2025 року та 28 лютого 2026 року або пізніше, на основі кількісних критеріїв ефективності, відповідно станом на кінець вересня 2025 року та кінець грудня 2025 року та відповідних СМ.

Таблиця 1. Україна: Кількісні та індикативні цільові показники

(Кінець періоду; млн грн, якщо не вказано інше)

	Березень 2025					Червень 2025		Вересень 2025		Грудень 2025		Березень 2026		Червень 2026
	ККЕ	Коригувальник	Скорегований ККЕ	Факт	Статус	ЕБС/25/18	ІЦ	ЕБС/25/18	ККЕ	ЕБС/25/18	ККЕ	ЕБС/25/18	ІЦ	ІЦ
I. Кількісні критерії ефективності 1/ 2/														
Нижня межа касового первинного сальдо сектору державного управління, непов'язаного з обороною, без урахування грантів на підтримку бюджету (- означає дефіцит) 2/ 3/	254 800	0	254 800	381 442	Виконано	547 200	547 200	752 400	752 400	822 000	827 000	117 800	153 600	460 500
Нижня межа податкових надходжень (без урахування єдиного соціального внеску)	485 000	0	485 000	614 434	Виконано	1 019 600	1 019 600	1 622 200	1 622 200	2 491 045	2 491 045	599 000	599 000	1 292 800
Верхня межа обсягу гарантованого державою боргу 3/	62 860	7 839	70 699	7 839	Виконано	64 357	64 357	64 357	64 357	64 357	64 357	68 000	68 000	68 000
Нижня межа чистих міжнародних резервів (млн дол. США) 3/	27 200	-4 176	23 024	26 924	Виконано	27 700	28 450	24 000	26 000	42 000	35 000	37 300	34 300	34 300
II. Індикативні цілі 1/ 2/														
Нижня межа загального касового сальдо сектору державного управління без урахування грантів на підтримку бюджету (- означає дефіцит) 3/	-410 500	0	-410 500	-239 245	Виконано	-821 000	-821 000	-1 248 600	-1 275 000	-1 710 400	-1 960 400	-340 000	-340 000	-590 000
Верхня межа обсягів заборгованості сектору державного управління	1 800	0	1 800	1 421	Виконано	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
Нижня межа соціальних витрат	132 000	0	132 000	164 874	Виконано	271 200	271 200	414 000	414 000	560 900	560 900	160 000	160 000	327 000
Верхня межа обсягів запозичень сектору державного управління у НБУ 4/ 5/	-984	0	-984	-1 029	Виконано	-4 100	-4 100	-1 500	-1 500	-6 500	-6 500	-2 500	-2 500	-6 264
III. Постійно діючий критерій виконання 1/ 2/														
Верхня межа ненакопичення сектором загальнодержавного управління нової заборгованості з виплати зовнішнього боргу	0	0	0	0	Виконано	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IV. Статті Меморандуму														
Зовнішнє проектне фінансування (млн дол. США)	378	...	...	12	...	1 133	737	2 266	1 875	3 776	3 776	250	250	250
Зовнішнє фінансування бюджету (млн дол. США) 6/	12 198	...	...	8 381	...	25 011	19 903	34 336	28 773	54 488	49 835	2 923	5 170	9 778
Гранти для підтримки бюджету (млн дол. США)	429	...	...	0	...	967	431	1 288	431	1 610	1 610	161	161	295
Кредити для підтримки бюджету (млн дол. США) 6/	11 770	...	...	8 381	...	24 044	19 473	33 047	28 342	52 878	48 225	2 762	5 009	9 483
Відсоткові платежі	86 200	...	...	59 305	...	244 600	223 740	366 100	307 450	488 800	438 790	107 773	93 600	250 500

Перерахування Урядові прибутку НБУ	0	...	...	0	...	63 900	84 159	63 900	84 159	63 900	84 159	0	0	151 300
Державні облигації для цілей докапіталізації банків та фінансування ФГВФО	0	...	...	0	...	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Витрати з суми надходжень від продажу конфіскованих активів та переказу з банківських рахунків росії	4 000	...	...	0	...	6 000	6 000	8 000	8 000	9 935	13 016	0	0	0
Витрати на придбання газу. Компенсація ПСО та трансферти Оператору ГТС	0	...	...	0	...	0	0	0	0	0	60 000	0	0	0
Касове сальдо загальнодержавного сектора без грантів бюджетної підтримки казначейські звіти за поточним обмінним курсом (- означає дефіцит у млрд грн)	-410,5	...	...	-259,8	...	-821,0	-821,0	-1 248,6	-1 275,0	-1 710,4	-1 960,4	-340,0	-340,0	-590,0

Джерела: Органи державної влади України; оцінки та прогнози фахівців МВФ.

1/ Визначення і коригувальники вказано в Технічному меморандумі про взаєморозуміння (ТМВ).

2/ Цілі та прогнози на 2025–2026 роки вказані наростаючим підсумком з 1 січня 2025–2026 року відповідно.

3/ Розраховано з використанням програмних облікових обмінних курсів визначених у ТМВ.

4/ З кінця минулого кварталу.

5/ На березень 2025 року і далі розраховано з використанням прогнозованих погашень ОВДП станом на 28 травня 2025 року.

6/ Не включає потенційні виплати МВФ в рамках EFF.

Таблиця 2. Україна: Структурні маяки та попередній захід (модифіковані/нові СМ – жирним шрифтом; синім позначено новий термін виконання)

	Структурний маяк	Сектор	Термін виконання	Статус виконання
1	Набуття чинності законом про внесення другого пакету змін до бюджету на 2023 рік	Фіскальний	Кінець квітня 2023 р	Виконано
2	Внесення до ВРУ законопроєкту щодо відновлення дії та посилення Статті 52 Бюджетного кодексу, щоб обмежити внесення спонтанних змін до закону про бюджет	Фіскальний	Кінець травня 2023 р.	Виконано
3	Підготовка плану дій, в тому числі для усунення недоліків, виявлених під час опитування платників податків, щодо сприйняття служб, як внесок у дорожню карту Національної стратегії доходів	Фіскальний	Кінець травня 2023 р.	Виконано
4	Внесення на розгляд Верховної Ради проєкту закону, який відновить дію статей Бюджетного кодексу, що встановлюють обмеження на надання державних гарантії з чіткими критеріями надання таких гарантії (у тому числі для пріоритетних секторів)	Фіскальний	Кінець травня 2023 р.	Виконано
5	Внести зміни до Бюджетного кодексу та відповідної нормативно-правової бази з метою підвищення прозорості та підзвітності спеціальних рахунків і консолідації їх на рівні сектору загальнодержавного управління як спеціального фонду Державного бюджету	Фіскальний	Кінець травня 2023 р.	Виконано
6	Підготовка стратегії переходу до більш гнучкого режиму обмінного курсу, пом'якшення валютного контролю і повернення до таргетування інфляції, що базується на виконанні конкретних передумов	Монетарна і валютно-курсова політика	Кінець червня 2023 р.	Виконано
7	Прийняття законопроєкту про податкову політику та адміністрування податків, підготованого у рамках МПЗР	Фіскальний	Кінець липня 2023 р.	Не виконано (виконано із затримкою)
8	Передача пакету акцій Оператора ГТС безпосередньо Міністерству енергетики та прийняття нового статуту	Енергетика/Корпоративне управління	Кінець липня 2023 р.	Не виконано (виконано із затримкою)
9	Набуття чинності законом, що відновить подання декларацій посадовими особами, які прямо не задіяні у мобілізації та воєнних діях, та відновлення функції НАЗК з перевірки та верифікації декларацій	Урядування/Протидія корупції	Кінець липня 2023 р.	Не виконано (виконано із затримкою)
10	Введення в дію статей Бюджетного кодексу, які дозволять підготовку середньострокового бюджетного планування, розробку боргової стратегії, а також обмеження ризиків за державними гарантіями	Фіскальний	Кінець вересня 2023 р.	Виконано
11	Представлення у бюджетній декларації на 2024 рік прогнозів за основними категоріями доходів і видатків та джерел фінансування дефіциту на 2025–2026 роки, а також звіту про фіскальні ризики, що включатиме	Фіскальний	Кінець вересня 2023 р.	Виконано

	детальну інформацію про державні підприємства енергетичної сфери та критичної інфраструктури			
12	Внесення змін до Закону про ПВК/ФТ з метою відновлення зобов'язань фінансових установ щодо запровадження посилених заходів належної перевірки політично значущих осіб, що співвідноситься з ризик-орієнтованим підходом, який відповідає стандартам FATF	Урядування/ Протидія корупції	Кінець вересня 2023 р	Не виконано (виконано із затримкою)
13	Посилення управління та нагляду за банками шляхом: (i) відокремлення підрозділу, що займається пов'язаними особами, від підрозділу банківського нагляду, (ii) впровадження «наглядових панелей», як консультативного органу Комітету з питань нагляду, та (iii) відновлення планових виїзних перевірок банківських та небанківських установ, залишивши на розсуд НБУ питання, пов'язані з безпекою персоналу	Фінансовий сектор	Кінець вересня 2023 р	Виконано
14	Підготовка Мінфіном разом з ДПСУ та ДМСУ планів дій, що включатимуть короткострокові та середньострокові заходи, що охоплюють ключові сфери реформ визначені майбутньою діагностикою, які будуть інтегровані в загальну Національну стратегію доходів (НСД)	Фіскальний	Кінець жовтня 2023 р.	Виконано
15	Оновлення та публікація Середньострокової стратегії управління державним боргом з метою її узгодження із цілями програми	Фіскальний	Кінець жовтня 2023 р.	Виконано
16	Спрощення системи декларування активів через прив'язки до інших баз даних та реєстрів відповідно до юридичних зобов'язань публічних службовців подавати правдиві та своєчасні декларації	Урядування/ Протидія корупції	Кінець жовтня 2023 р	Виконано
17	Відбір та призначення Наглядової ради для ОГТСУ	Енергетика/ Корпоративне управління	Кінець жовтня 2023 р	Виконано
18	Перегляд поточних процедур управління публічними інвестиціями (УПІ) та розробка дорожньої карти заходів з тим, щоб (i) до всіх державних інвестиційних проєктів застосовувалися уніфіковані підходи УПІ, у тому числі до проєктів ДПП; інвестиційні проєкти відбиралися на конкурсній основі з прозорими критеріями відбору та відповідали середньостроковому бюджету; (iii) посилені повноваження були надані Мінфіну, включаючи чітку роль контролю на різних етапах циклу інвестиційного проєкту	Фіскальний	Кінець грудня 2023 р.	Виконано
19	Ухвалити Національну стратегію доходів	Фіскальний	Кінець грудня 2023 р.	Виконано
20	Ухвалити законодавство для посилення інституційної автономії та ефективності САП шляхом виділення її в окрему юридичну особу, зокрема, щодо процедур відбору, спроможності регулювати організаційну діяльність, механізмів дисциплінарної відповідальності та	Урядування/ Протидія корупції	Кінець грудня 2023 р.	Виконано

	підзвітності, а також автономії відповідно до Кримінального процесуального кодексу			
21	На основі висновків робочої групи, яка працює над заходами щодо мобілізації надходжень підготувати заходи (податкові та неподаткові), для мобілізації доходів у розмірі щонайменше 0.5 % ВВП для включення до бюджету 2024 року	Фіскальний	Кінець лютого 2024 р.	Виконано
22	Розробка концептуальної записки щодо програми 5-7-9 з пропозиціями націлити її на малі та середні підприємства, поступово відмовляючись від участі великих компаній, посилити моніторинг та підтримувати адекватні захисні механізми	Фіскальний	Кінець березня 2024 р.	Виконано
23	Внести зміни до процесуального кодексу з метою раціоналізації справ або питань, які мають розглядатися в першій інстанції одним антикорупційним суддею або колегією у складі трьох антикорупційних суддів.	Урядування/ Протидія корупції	Кінець квітня 2024 р.	Не виконано (виконано із затримкою)
24	Прийняти новий закон про БЕБ з чітким мандатом та обсягом слідчих повноважень, що відповідає передовому досвіду, зосередивши увагу на основних економічних злочинах та забезпечивши правову базу для діяльності БЕБ у питаннях добору керівництва та персоналу. Закон враховуватиме існуюче розмежування між слідчими повноваженнями БЕБ та НАБУ	Фіскальний	Кінець червня 2024 р.	Виконано
25	Розробити методологію оцінки ефективності податкових пільг, включаючи їхню вартість для бюджету, для того, щоб мати єдиний підхід до реформи	Фіскальний	Кінець вересня 2024 р.	Виконано
26	Визначити основні публічні компанії, які серйозно постраждали від війни, та підготувати аналіз потенційних фіскальних та квазі-фіскальних витрат	Фіскальний	Кінець вересня 2024 р.	Виконано
27	Ухвалити зміни до Митного кодексу відповідно до найкращих міжнародних практик.	Фіскальний	Кінець жовтня 2024 р.	Виконано
28	За технічної допомоги МВФ провести діагностичний аналіз довоєнної політики та практики середньострокового бюджетного планування порівняно з найкращими практиками	Фіскальний	Кінець жовтня 2024 р.	Виконано
29	НБУ оцінити ключові фінансові та операційні ризики для фінансової стабільності за різних несприятливих сценаріїв розвитку подій та підготувати плани дій на випадок непередбачуваних ситуацій.	Фінансовий сектор	Кінець жовтня 2024 р.	Виконано
30	Проаналізувати заборгованість та оцінити фінансовий стан підприємств централізованого теплопостачання (ТКЕ) за допомогою камерального аналізу, проведеного авторитетною аудиторською фірмою, в тому числі шляхом розмежування заборгованості до та після лютого 2022 року	Енергетика	Кінець жовтня 2024 р.	Виконано

31	Розробити політику управління державною власністю у державних підприємствах, політику дивідендів і стратегію приватизації	Корпоративне управління в ДП	Кінець жовтня 2024 р.	Виконано
32	На основі результатів дорожньої карти з розробки процедур УДІ прийняти урядову постанову з планом дій та графіком виконання, яка забезпечить чіткий зв'язок між середньостроковим бюджетним плануванням і капітальними видатками, включно з пріоритетами відбудови, із чітким зазначенням контролюючої ролі Мінфіну	Фіскальний	Кінець грудня 2024 р.	Виконано
33	Внести зміни до законодавства щодо реформування Рахункової палати України (вищого органу фінансового контролю), в тому числі шляхом запровадження вирішального голосу незалежних експертів з міжнародним досвідом для перевірки нових членів, встановлення мінімум 11 членів, розширення обсягу її аудиторських функцій, а також кроків для забезпечення фінансової незалежності РПУ відповідно до міжнародних стандартів вищих органів фінансового контролю.	Урядування/Протидія корупції	Кінець грудня 2024 р.	Виконано
34	Для забезпечення функціональної незалежності НКРЕКП ухвалити зміни до закону №3354-ІХ, які звільнять регуляторні рішення НКРЕКП від процедури державної реєстрації.	Енергетика	Кінець грудня 2024 р.	Виконано
35	Завершити формування повного складу наглядової ради Укренерго (7 членів), більшість у якій складатимуть незалежні члени	Енергетика	Кінець грудня 2024 р.	Виконано
36	ФГВФО, Мінфін та НБУ підготують рамкову програму фінансового оздоровлення банків у консультаціях з експертами МВФ.	Фінансовий сектор	Кінець грудня 2024 р.	Виконано
37	Впровадити методологію оцінки наглядових ризиків для визначення пріоритетів наглядової діяльності	Фінансовий сектор	Кінець грудня 2024 р.	Виконано
38	Ухвалити закон про створення нового суду, який розглядатиме адміністративні справи проти національних державних органів (наприклад, НБУ, НАБУ, НАЗК) суддями, які пройшли належну перевірку на професійну компетентність та доброчесність	Урядування/Протидія корупції	Кінець грудня 2024 р.	Не виконано (виконано із затримкою)
39	Ухвалити зміни до Бюджетного кодексу відповідно до Дії 1 Плану дій УПІ від червня 2024 року	Фіскальний	Кінець січня 2025 р.	Виконано
40	Підготувати комплексну операційну стратегію для НКЦПФР, в тому числі ініціювати проведення незалежної оцінки відповідності та належної перевірки	Фінансовий сектор	Кінець січня 2025 р.	Не виконано
41	КМУ затвердити методологічну базу, що лежить в основі процесу УПІ, як зазначено в 139 МЕФП.	Фіскальний	Кінець лютого 2025 р.	Виконано
42	Подати до Парламенту законодавчі зміни для запровадження вимог податкової звітності для операторів цифрових платформ.	Фіскальний	Кінець квітня 2025 р.	Виконано
43	Призначити постійного керівника ДМС.	Фіскальний	Кінець червня 2025	Запропоновано не перенесення на кінець

				грудня 2025 року
44	Подати вчасно Бюджетну декларацію на 2026-2028 рр. відповідно до параметрів програми.	Фіскальний	Кінець червня 2025 р.	
45	Призначити нового керівника БЕБ на основі процесу відбору.	Фіскальний	Кінець липня 2025 р.	
46	СІР затвердити оновлений Єдиний проєктний портфель.	Фіскальний	Пропонований, кінець серпня 2025 р.	
47	Мінфін разом з ДПС та ДМС розробить операційний план реалізації оновленої ІТ-стратегії, яку буде ухвалено для підтримки цифрової трансформації, необхідної для цифрової трансформації НСД.	Фіскальний	Кінець вересня 2025 р.	
48	Ухвалення секторальних стратегій відповідно до нових підходів до УПІ.	Фіскальний	Кінець грудня 2025 р.	
49	Всі системні банки з мажоритарною державною власністю відноситимуться до сфери відповідальності Мінфіну, а будь-які несистемні банки, що перейдуть у державну власність, не будуть докапіталізовані за рахунок бюджетних ресурсів і будуть передані ФГВФО для врегулювання у разі порушення пруденційних вимог.	Фінансовий сектор	Постійно	
50	Завершити незалежну перевірку на відповідність вимогам щодо бездоганної репутації та професійної придатності в НКЦПФР.	Фінансовий сектор	Кінець червня 2025	Запропонована не перенесення на кінець серпня 2025 р.
51	Підготувати та подати до парламенту законопроект про ризик критичних третіх осіб фінансового сектору.	Фінансовий сектор	Кінець вересня 2025 р.	Запропонована не перенесення на кінець червня 2026 р.
52	Підготувати пріоритетну дорожню карту реформ інфраструктури фінансових ринків, спрямовану на максимізацію можливостей для залучення приватного капіталу.	Фінансовий сектор	Пропонований, кінець жовтня 2025 р.	
53	Впровадити європейські (TEGOVA) і міжнародні (IVS) стандарти оцінки після консультацій з МФО.	Фінансовий сектор	Пропонований, кінець грудня 2025 р.	
54	Подати до парламенту законодавчі пропозиції щодо приведення системи сек'юритизації та облігацій з покриттям у відповідність до міжнародних стандартів та найкращих практик, проконсультувавшись з МФО та галуззю.	Фінансовий сектор	Пропонований, кінець березня 2026 р.	

55	Внести зміни до Кримінального процесуального кодексу, які дозволять Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі керувати запитами про екстрадицію та взаємну правову допомогу, а також раціоналізувати наслідки спливу строків досудового розслідування (у тому числі у справах про корупцію) відповідно до підпункту 1 ¶167 МЄФП.	Урядування/ Протидія корупції	Кінець липня 2025 р.	
56	Опублікувати звіт за результатами зовнішнього аудиту ефективності Національного антикорупційного бюро України за участю трьох незалежних експертів з міжнародним досвідом та опублікувати звіт про його результати	Урядування/ Протидія корупції	Кінець липня 2025	Виконано
57	Переглянути процес відбору та призначення членів наглядових рад державних підприємств та прийняти відповідні зміни до підзаконних актів КМУ, відповідно до підпункту 3 ¶174 МЄФП.	Корпоративне управління в ДП	Кінець серпня 2025 р.	
58	Завершити та опублікувати зовнішню оцінку НКРЕКП, проведену Секретаріатом Енергетичного Співтовариства (за запитом)	Енергетика	Кінець жовтня 2025 р.	Запропонова не перенесення на кінець грудня 2025 року
59	Подати до КМУ план реформування Державної митної служби (ДМС).	Фіскальний	Попередній захід	